

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสามารถในการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนคำ มีการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกเป็นเนื้อหา ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 1.2 ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 1.3 การคัดแยกเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 1.4 การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเขียนสะกดคำ
  - 2.1 ความหมายของมาตราตัวสะกด
  - 2.2 ความหมายของการเขียนสะกดคำ
  - 2.3 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ
  - 2.4 ปัญหาและสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด
  - 2.5 หลักการสอนเขียนสะกดคำ
  - 2.6 วิธีการสอนสะกดคำแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 2.7 ความสามารถในการเขียน
  - 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก
  - 3.1 ความหมายของแบบฝึก
  - 3.2 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี
  - 3.3 ประโยชน์ของแบบฝึก
  - 3.4 ความสำคัญของแบบฝึกเสริมทักษะทางภาษาต่อการเรียนการสอนภาษาไทย
  - 3.5 หลักทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก
  - 3.6 หลักการและวิธีการสร้างแบบฝึก
  - 3.7 กระบวนการใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียน
  - 3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาความสามารถในการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตราของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำ โดยศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เรียงตามลำดับเนื้อหา ดังนี้

1. ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้คำนิยามของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ดังนี้

Gearhart (1976) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความเฉลียวฉลาดเท่าเด็กปกติทั่วไป หรือบางคนอาจฉลาดกว่าเด็กปกติทั่วไป แต่เด็กเหล่านี้มีปัญหาในการเรียนทำให้ผลการเรียนต่ำเมื่อเทียบกับเด็กอื่นในวัยเดียวกัน ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างความเฉลียวฉลาดที่แท้จริงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศรียา นิยมธรรม (2537: 3) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disabled Children) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างของกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับความเข้าใจการใช้ภาษาพูด หรือภาษาเขียน ซึ่งความผิดปกตินี้อาจเห็นได้ในลักษณะของการมีปัญหาในการรับฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน การสะกดคำ หรือการคำนวณ ตลอดจนการรับรู้อันเป็นผลมาจากความผิดปกติทางสมอง แต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการมองเห็น ปัญญาอ่อน การไม่ได้ยิน การเคลื่อนไหวไม่ปกติเนื่องจากร่างกายพิการ มีอารมณ์แปรปรวน หรือเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 3) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยา ทำให้เด็กมีปัญหาในการใช้ภาษาทั้งในการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน และการสะกดคำ หรือมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวมิได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางร่างกาย แขน ขา ลำตัว การได้ยิน อารมณ์และสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก

สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2543: 3) ได้กล่าวถึงคำจำกัดความของความบกพร่องในการเรียนรู้ หรือ แอลดี (Learning Disabilities-LD) ว่าเป็นความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยาขั้นพื้นฐาน อย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่า ที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจหรือเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็น คำพูดหรือภาษาเขียนซึ่งอาจแสดงออกทางความสามารถที่ไม่สมบูรณ์ในการฟัง การคิด การอ่าน การเขียน การสะกดคำหรือการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ ยังจำกัดความถึงความบกพร่องในการรับรู้ และความบกพร่องในการเข้าใจ

ศรีเรื่อน แก้วกังวาน (2545: 352-353) ได้กล่าวถึงความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่เรียกว่า “เด็กด้อยความสามารถ” ในทำนองเดียวกันไว้ว่า ความหมายของ IDEA (Individuals with Disabilities Education Act, 1990) ให้ความหมายว่า ความด้อยความสามารถในการเรียน คือความผิดปกติทางด้านจิตวิทยาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งอย่าง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการใช้ภาษา ทำให้เขาด้อยสมรรถภาพในการฟัง การคิด การอ่าน การสะกดคำ การเขียน การพูด การคิดเลข ความด้อยความสามารถในการเรียน หมายรวมถึง ผู้ที่มีความบกพร่องในการรับรู้ มีการบาดเจ็บที่สมอง ความเสื่อมของสมองที่ทำให้ไม่สามารถทำงานตามหน้าที่ (Dyslexia และ Aphasia) แต่ไม่นับความบกพร่องที่เกิดจากการเห็น การได้ยิน ผู้มีปัญหาทางอารมณ์ ปัญญาอ่อน และการเคลื่อนไหวบกพร่อง

Smith and Others (1995: 251 อ้างถึงใน อรรถญา เชื้อทอง, 2546: 12) ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ว่า เกิดจากความบกพร่องที่ทำให้เด็กมีปัญหายุ่งยากในการดำเนินชีวิตประจำวัน การแสดงออกทางพฤติกรรม การรับรู้ทางสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ซึ่งแสดงออกในลักษณะของการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิด และการเรียนคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน และไม่ได้รวมถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางประสาทสัมผัส ปัญหาทางพฤติกรรม ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

จากความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติที่มีลักษณะหลากหลายที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดอันเนื่องมาจากกระบวนการทางจิตวิทยา ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้แก่ การใช้ภาษา ทั้งการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน และการสะกดคำ ตลอดจนการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ และรวมถึงสภาวะความบกพร่องด้านการรับรู้ มีการบาดเจ็บที่สมอง ทำให้เกิดปัญหาด้านการอ่านและด้านภาษาแต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีปัญหาอันเนื่องมาจากความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน หรือร่างกายพิการ ตลอดจนภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา มีปัญหาทางอารมณ์หรือ เด็กด้อยโอกาส

2. ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 118-121) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในด้าน ต่อไปนี้

1. ปัญหาในการเรียน ในด้านการเรียนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มักมีปัญหาในด้านการอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ สำหรับปัญหาในวิชาคณิตศาสตร์นั้น เด็กอาจมีปัญหเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้

1.1 ขนาด เด็กไม่สามารถแยกความแตกต่างของขนาดและรูปทรงได้

1.2 การนับ เด็กอาจนับเลขไม่ได้

1.3 การใช้เครื่องหมาย เช่น การบวก การลบ คูณ และหาร

1.4 การคำนวณ คำนวณผิดแม้ว่าเด็กจะใช้เครื่องหมายถูกต้องก็ตาม

2. ปัญหาทางภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ส่วนมากมีปัญหาในด้านการพูดการใช้ภาษา ซึ่งอาจแบ่งออกได้ ดังนี้

2.1 การอ่าน เด็กอาจอ่านข้ามบรรทัด จับหนังสือเข้าแนบชิดหน้า สิ้นศีรษะขณะอ่านหนังสือ ใช้เสียงสูงขณะออกเสียง กัดริมฝีปากขณะอ่านหนังสือ อ่านหนังสือไม่ออก ไม่ยอมอ่านตามที่ครูสั่ง หรืออาจร้องไห้

2.2 การจำคำ อ่านข้ามคำ ใช้คำอื่นแทนคำที่อ่าน อ่านสลับกัน อ่านออกเสียงผิดอ่านคำง่าย ๆ ไม่ได้ อ่านซ้ำ อ่านไม่ออก

2.3 ความเข้าใจ จำเรื่องที่อ่านไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน จำขั้นตอนของเรื่องที่อ่านไม่ได้ จำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน ไม่ได้ จับใจความสำคัญไม่ได้

2.4 ลักษณะอื่น ๆ เช่น อ่านทีละคำ ทีละพยางค์ อ่านด้วยเสียงที่สูง มีปัญหาในการอ่านคำที่มีตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไป โดยเด็กมักอ่านทีละพยางค์ จึงไม่สามารถนำพยางค์มารวมกันเป็นคำได้ ไม่เข้าใจความหมายรวมไปถึงการไม่เว้นวรรคในขณะที่อ่าน หรือเว้นวรรคผิด เป็นต้น

3. การบกพร่องทางการรับรู้

การรับรู้มีความหมายไปถึงการใช้ประสาทสัมผัสเพื่อจำแนก จำ และแปลความหมาย เด็กไม่สามารถกระทำได้ดังกล่าวได้ แสดงว่ามีปัญหาในการรับรู้โดยเฉพาะในด้าน ต่อไปนี้

3.1 การรับรู้ทางสายตา เด็กมีปัญหาในการใช้สายตา เช่น มองเห็นภาพแต่ไม่สามารถอธิบายภาพที่เห็นให้ครูฟังได้

3.2 การจำแนกโดยใช้สายตา เด็กที่มีปัญหาในการจำแนกภาพโดยใช้สายตา เช่น ไม่สามารถบอกครูได้ว่า ภาพสองภาพแตกต่างกันหรือ เหมือนกัน อย่างไร

3.3 การจำโดยใช้สายตาหมายถึง การมองเห็นวัตถุหรือสิ่งของแล้วจำไม่ได้ว่าเป็นอะไรบ้าง เด็กประเภทนี้มีปัญหาในการจำโดยใช้สายตา เพราะจำสิ่งที่เห็นไม่ได้ จำการเรียงลำดับของตัวอักษรไม่ได้ เป็นต้น

3.4 การรับรู้ทางการฟัง เด็กมีปัญหาในการฟัง เด็กได้ยินแต่บอกไม่ได้ว่าได้ยินเสียงอะไรบ้าง ดังนั้นเด็กอาจมีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่งของครู

3.5 การจำแนกโดยการฟัง เด็กไม่สามารถแยกความแตกต่างของเสียงที่ได้ยิน โดยเฉพาะเสียงที่คล้ายคลึงกันเช่น คำว่า กิน บิน ดิน

3.6 การจำโดยการฟัง เด็กจำสิ่งที่ได้ยินไม่ได้ ฟังแล้วลืมเช่น ครูอ่านให้ฟังเด็กได้ยินแล้วแต่อ่านตามครูไม่ได้ ถ้าให้เด็กอ่านเองเด็กอาจอ่านไม่ได้

4. ความผิดปกติในการเคลื่อนไหว

ความผิดปกติในการเคลื่อนไหวอาจจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ

4.1 การเคลื่อนไหวที่เกินปกติ (Hyperactivity) เป็นการเคลื่อนไหวที่เกินปกติ เด็กประเภทนี้มักอยู่นิ่งไม่ได้ เคลื่อนไหวอยู่เสมอ และอาจเป็นการเคลื่อนไหวในลักษณะที่ไม่มีจุดมุ่งหมาย หากจับให้นั่งเด็กอาจเคาะมือหรือเคาะเท้าแทนการเดิน

4.2 การเคลื่อนไหวที่เชื่องช้า (Hypoactivity) เป็นการเคลื่อนไหวที่เชื่องช้าหรือน้อยกว่าปกติ เด็กประเภทนี้ไม่เคลื่อนไหวมากเหมือนเด็กประเภทแรก แต่อ่านนั่งอยู่กับที่ได้นาน ๆ โดยไม่ทำอะไรเลย

4.3 การควบคุมกล้ามเนื้อไม่ได้ (Incoordination) เด็กมีปัญหาในการเดิน เช่น เดินไม่ตรง รับลูกบอลไม่ได้ กระโดดไม่ได้ ตัดกระดาษด้วยกรรไกรไม่ได้ กัดกระดาษไม่ได้ เป็นต้น เด็กประเภทนี้มีปัญหาทั้งในด้านกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น การเดิน และการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การใช้นิ้วมือในการหยิบจับสิ่งของ เป็นต้น

5. ปัญหาในด้านอารมณ์และสังคม

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อาจมีปัญหาทางอารมณ์และสังคมควบคู่กันไปด้วย เด็กประเภทนี้มีความรู้สึกไม่ดีต่อตนเอง ขาดความอดทน มีความวิตกกังวลสูง ปรับตัวไปในทางถดถอยต่อต้านสังคม หลีกเลียงการทำงาน ทำงานช้า เป็นต้น เนื่องจากประสบความล้มเหลวในด้านการเรียนอยู่เสมอ เด็กอาจเป็นคนก้าวร้าวและมีทัศนคติไม่ดีต่อตนเอง พัฒนาการทางอารมณ์อาจช้ากว่าเด็กปกติ เด็กประเภทนี้อาจไม่มีเพื่อนเพราะไม่มีนักเรียนคนใดอยากคบด้วย

6. ปัญหาในการจำ

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีปัญหาในด้านการจำสิ่งที่ได้ยิน และจำจากสิ่งที่มองเห็น ดังนั้นเด็กจึงมีปัญหาในด้านการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสะกดคำ การทำตามคำสั่ง ตลอดจนสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์

7. ปัญหาในด้านความสนใจ

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีช่วงความสนใจสั้นและขาดสมาธิ ไม่มีสมาธิ นานพอที่จะเรียนบทเรียนได้

อรัญญา เชื้อทอง (2546: 12-14) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ปัญหาด้านการอ่าน เด็กที่มีปัญหาด้านการอ่านจะไม่สามารถอ่านหนังสือได้เท่ากับระดับของเด็กในชั้นเรียนเดียวกัน แม้ว่าจะพยายามช่วยเหลือในเรื่องความจำเป็นพิเศษแล้ว ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากความบกพร่องของการมองเห็นหรือการได้ยิน พฤติกรรมการอ่านที่ไม่เหมาะสมจึงปรากฏอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

- 1.1 การเคลื่อนไหวร่างกายที่แสดงอาการเครียดเช่น อารมณ์เสีย หน้านอง
- 1.2 อ่านหลงบรรทัด อ่านซ้ำคำ
- 1.3 อ่านตกหล่น อ่านเพิ่มคำ หาคำมาแทนที่หรืออ่านกลับคำ
- 1.4 อ่านเรียงลำดับคำผิด สับสนตำแหน่ง ประธาน กริยา กรรม
- 1.5 อ่านสับสนระหว่างอักษรหรือคำที่คล้ายคลึงกัน
- 1.6 อ่านซ้ำและตะกุกตะกัก
- 1.7 อ่านด้วยความลังเลไม่แน่ใจ
- 1.8 อ่านเอาเรื่องไม่ได้
- 1.9 บอกลำดับเรื่องราวไม่ได้
- 1.10 จำประเด็นสำคัญของเรื่องราวไม่ได้ (อ่านได้แต่อธิบายไม่ได้)
- 1.11 แยกสระเสียงสั้น-ยาวไม่ได้

2. ปัญหาการเขียน เด็กที่มีปัญหาทางการเขียนอาจมีสาเหตุมาจากความบกพร่องใน 3 ลักษณะ คือ

- 2.1 การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและสายตาไม่ดี จึงทำให้เด็กลอกตัวอักษรและตัวเลขไม่ถูก
- 2.2 ความบกพร่องของการจำสิ่งที่มองเห็น จึงทำให้เด็กจำคำที่เห็นไม่ได้
- 2.3 ความบกพร่องในการทำความเข้าใจกฎเกณฑ์และความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำในประโยค จึงทำให้เด็กมีปัญหาในการรวบรวมและจัดระบบความคิด เพื่อสื่อสารออกมาโดยการเขียนไม่ได้

เด็กที่มีความบกพร่องในการเขียนจะมีพฤติกรรมปรากฏอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

- 1) เขียนตัวอักษรผิดทิศทาง กลับซ้าย-ขวา หน้า-หลัง บน-ล่าง
  - 2) มีความยากลำบากในการเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และเลขไทย
  - 3) เว้นระยะตัวอักษรหรือคำไม่ถูกต้อง
  - 4) เขียนหนังสือไม่เป็นตัว
  - 5) เขียนด้วยลายมือที่อ่านไม่ออก
  - 6) เขียนเรียงลำดับพยัญชนะ วรรณยุกต์ผิดตำแหน่ง
  - 7) เขียนหนังสือรูปร่างไม่สม่ำเสมอ
  - 8) เขียนหนังสือแบบที่ปรากฏในกระจกเงา
  - 9) เขียนตัวอักษรหลายแบบปะปนกัน
  - 10) จำทักษะพื้นฐานการเขียนไม่ได้
3. ปัญหาด้านการสะกดคำ เด็กที่มีปัญหาด้านการสะกดคำมักมีพฤติกรรมปรากฏอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้
- 3.1 เรียงตัวอักษรในคำผิด
  - 3.2 สลับตัวอักษรและคำ
  - 3.3 มีปัญหาในการเชื่อมโยงเสียงที่ถูกต้องกับตัวอักษร
  - 3.4 สะกดข้ามตัวอักษรหลายตัว
  - 3.5 สร้างการสะกดคำแบบใหม่ของตัวเอง
4. ปัญหาด้านคณิตศาสตร์ เด็กที่มีปัญหาด้านคณิตศาสตร์จะมีปัญหาด้านการกระชากการคิดที่เป็นเชิงปริมาณ หรือภาษาสัญลักษณ์ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ด้านนี้ต่ำ ซึ่งเด็กที่มีปัญหาด้านคณิตศาสตร์มักจะมีพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้
- 4.1 ลืมตำแหน่งบนหน้ากระดาษ
  - 4.2 ทำงานไม่เสร็จใน 1 หน้าที่กำหนด
  - 4.3 มีปัญหาในการอ่านเลขหลายหลัก
  - 4.4 มีปัญหาในการจำแนกตัวเลขบางตัวเช่น 6-9, 2-5, 17-71
  - 4.5 เขียนตัวเลขจากหลังมาหน้า
  - 4.6 เขียนตัวเลขจากซ้ายมาขวา
  - 4.7 มีปัญหาในการลากเส้นตัวเลข
  - 4.8 มีปัญหาในการลอกกรุปทรงต่าง ๆ และลอกโจทย์ปัญหา

- 4.9 ไม่สามารถจำเงื่อนไขกฎข้อเท็จจริงทางคณิตศาสตร์
- 4.10 มีปัญหาในการเรียนรู้ข้อเท็จจริงบางเรื่อง
- 4.11 ทำผิดเพราะสะเพร่าบ่อย ๆ
- 4.12 ขอมแพ้ง่าย
- 4.13 มีปัญหาในการเชื่อมโยงจำนวนกับสัญลักษณ์
- 4.14 สับสนข้อมูลในแนวตั้ง และการเว้นระยะ
- 4.15 ทำโจทย์ปัญหาไม่ได้
- 4.16 ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์

จากการศึกษาลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะมีลักษณะของปัญหาที่คล้าย ๆ กัน คือปัญหาด้านการอ่าน การเขียน การสะกดคำและคณิตศาสตร์ ซึ่งปัญหาเหล่านี้หากไม่ได้รับการแก้ไขก็อาจส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนต่ำ และส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านอารมณ์และสังคมไม่ดีไปด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องเข้าใจในตัวเด็กและเข้าใจเทคนิค วิธีสอนที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

3. การคัดแยกเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ การคัดแยกมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้แบบคัดแยกหรือแบบคัดกรอง

ใช้แบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้และออทิซึม KUS-SI Rating Scales: ADHD/ LD/ Autism (PDDs) เป็นแบบคัดกรองที่สร้างขึ้นด้วยความร่วมมือของ 2 หน่วยงาน คือ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (Kasetsart University Laboratory School, Center for Educational Research and Development – KUS) และสาขาวิชาจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล (Faculty of Medicine Siriraj Hospital – SI) เพื่อใช้ในการคัดกรองนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–6 อายุระหว่าง 6–13 ปี 11 เดือน ที่มีภาวะสมาธิสั้น (Attention Deficit Hyperactivity Disorder–ADHA) บกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disorders: LD) และออทิซึม (Autism and Pervasive Developmental Disorders: PDDs) ส่วนประกอบของแบบคัดกรอง KUS-SI Rating Scales: ADHD/ LD/ Autism (PDDs) มีข้อความบ่งบอกพฤติกรรมรวม 130 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านที่ 1 พฤติกรรมภาวะสมาธิสั้น (KUS-SI Rating Scales 1: ADHD) มีข้อความ 30 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีสภาวะสมาธิสั้น (ADHD)

2. ด้านที่ 2 พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน (KUS-SI Rating Scales 2: LD-Reading) มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีพฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน (LD-Reading Disorder)

3. ด้านที่ 3 พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน (KUS-SI Rating Scales 3: LD-Written Expression) มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีพฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน (LD-Disorder of Written Expression)

4. ด้านที่ 4 พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการคิดคำนวณ (KUS-SI Rating Scales 4: LD-Mathematics) มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีพฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการคิดคำนวณ (LD-Mathematics Disorder)

5. ด้านที่ 5 พฤติกรรมภาวะออทิซึม (KUS-SI Rating Scales 5: Autism / PDDs) มีข้อความ 40 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีพฤติกรรมภาวะออทิซึม (Autism/ PDDs)

เมื่อประเมินนักเรียนครบทั้ง 5 ด้านแล้ว จึงนำคะแนนดิบที่ได้มาเทียบจากเกณฑ์เพื่อหาค่าคะแนน ที่ แล้วแปลผลคะแนนตามเกณฑ์ข้างล่าง ดังนี้

เกณฑ์การประเมินและแปลผลคะแนนที่ ADHD/LD

กลุ่ม 1 คะแนน ≤ 50	กลุ่มที่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย
กลุ่ม 2 คะแนน 51 – 60	กลุ่มเฝ้าระวังติดตามทำซ้ำ
กลุ่ม 3 คะแนน 61 – 70	กลุ่มที่ควรได้รับการช่วยเหลือด้านการศึกษา
กลุ่ม 4 คะแนน ≥ 71	กลุ่มที่ควรส่งแพทย์เพื่อรับการตรวจประเมินอย่างเร่งด่วน

เกณฑ์การประเมินและแปลผลคะแนน คะแนนที่ Autism/PDDs

กลุ่ม 1 คะแนน ≤ 60	กลุ่มที่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย
กลุ่ม 2 คะแนน 61 – 70	กลุ่มเฝ้าระวังติดตามทำซ้ำ
กลุ่ม 3 คะแนน 71 – 80	กลุ่มที่ควรได้รับการช่วยเหลือด้านการศึกษา
กลุ่ม 4 คะแนน ≥ 81	กลุ่มที่ควรส่งแพทย์เพื่อรับการตรวจประเมินอย่างเร่งด่วน

นำคะแนนดิบที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมนักเรียนแต่ละด้าน ไปแปลเป็นคะแนนที่ (T-Score) โดยเปิดตารางคะแนนที่ แล้วแปลผลคะแนนแต่ละด้านว่านักเรียนอยู่ในกลุ่มใดตามเกณฑ์การแปลผลคะแนน บันทึกข้อมูลผลสรุปพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มเติม

เมื่อแปลผลคะแนนแล้วพบว่านักเรียนอยู่ในกลุ่ม 3 ซึ่งเป็นกลุ่มที่ควรได้รับการช่วยเหลือด้านการศึกษาจากครู และกลุ่ม 4 เป็นกลุ่มที่ควรส่งแพทย์เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยอย่างเร่งด่วน จึงคัดเลือนักเรียนทั้งกลุ่ม 3, 4 ไปสู่ขั้นที่ 2

ขั้นที่ 2 สัมภาษณ์ครูผู้สอน

การสัมภาษณ์ครูผู้สอนนักเรียน โดยเฉพาะครูผู้สอนกลุ่มวิชาทักษะภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เพื่อต้องการตรวจสอบข้อมูลด้านการเรียนของผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณว่ามีปัญหาด้านใดบ้าง ลักษณะการอ่านถูกต้อง ด้านเขียนคำ จำพยัญชนะ สระ ตัวสะกดได้หรือไม่ ทักษะการทำงาน ความสนใจตั้งใจเรียน ความเรียบร้อยของชิ้นงานและความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย ความสอดคล้องและเป็นไปได้ของชิ้นงานต่อความพยายาม

ขั้นที่ 3 ขึ้นตรวจวินิจฉัยโดยแพทย์

นักเรียนที่ผ่านการประเมินในขั้นที่ 1-2 แล้ว ครูจึงส่งต่อเข้ารับการตรวจวินิจฉัยโดยแพทย์จากโรงพยาบาล เพื่อตรวจวัดเชาวน์ปัญญาอีกครั้ง พบว่านักเรียนมีเชาวน์ปัญญา 90 ขึ้นไป ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปกติและมีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ นักเรียนจึงควรได้รับความช่วยเหลือด้านการอ่าน การเขียนและคิดคำนวณจากครูผู้สอน จึงดำเนินการในขั้น 4 ต่อไป

ขั้นที่ 4 ทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล

ใช้แบบทดสอบวิชาภาษาไทย เป็นแบบทดสอบเพื่อวัดทักษะของเด็กด้านการเขียน โดยให้เด็กเขียนคำตามคำบอกจากแบบเรียนที่เรียนในชั้นเรียน เพื่อประเมินว่าเด็กเขียนคำในชั้นที่เรียนได้หรือไม่

นำข้อมูลทั้งหมด 4 ชั้น มาประมวลผล พิจารณาข้อมูลการประเมินผลของเด็กที่ได้ว่า สอดคล้องกันหรือไม่ และมีความรุนแรงในลักษณะที่ต้องการความช่วยเหลือ โดยพิจารณาว่า หากไม่ให้ความช่วยเหลือแล้วเด็กจะไม่สามารถเรียนหนังสือได้ทันเพื่อน และไม่มีพัฒนาการทางการเรียนเท่าที่ควร จึงตัดสินใจว่าเด็กมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในการพิจารณาตัดสินนั้นต้องทำร่วมกันเป็นทีมซึ่งประกอบด้วยครูการศึกษาพิเศษที่มีความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ครูผู้สอนเด็กปกติ นักจิตวิทยาหรือนักวิชาการเกี่ยวกับด้านการศึกษาพิเศษอื่น ๆ (ผดุง อารยะวิญญู, 2533: 45-46)

นักการศึกษาพิเศษ ได้กำหนดขั้นตอนในการคัดแยกได้ 3 ชั้น เริ่มจากขั้นที่ 1 สำรวจปัญหาของเด็กว่ามีความบกพร่องในการเรียนรู้หรือไม่ แล้วใช้แบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้และออทิซึม KUS-SI Rating Scales: ADHD/LD/Autism (PDDs) มาคัดกรอง โดยให้ผู้ที่ทำการประเมินคือ ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน รู้จักนักเรียนเป็นอย่างดีไม่น้อยกว่า 3 เดือน มักเป็นครูภาษาไทย คณิตศาสตร์หรือครูประจำชั้น และครูประจำวิชาอื่น ๆ ขั้นที่ 2 สัมภาษณ์ครูผู้สอน

โดยชักประวัติการเรียนของเด็กให้ได้ข้อมูลการเรียนมากที่สุด แล้วจึงส่งนักเรียนเข้ารับการตรวจ โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางและชั้นที่ 3 ชั้นทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อประเมินและหาทางช่วยเหลือ ให้ถูกต้องตรงประเด็น ซึ่งการคัดแยกจะกระทำตามลำพังไม่ได้ จะต้องทำงานกันเป็นทีมและต้อง รู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี มีการสังเกตการเรียนอย่างใกล้ชิด โดยมีครูวิชาการ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ เพื่อจะได้คัดแยกเด็กได้ถูกต้อง ถ้าหากคัดแยกเด็กผิดประเภทก็อาจส่งผลร้ายต่อตัวเด็กได้ เป็นการตีตราเด็ก ซึ่งเรื่องการคัดแยกเด็กเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ผู้คัดกรอง คัดแยกต้องตระหนักเสมอว่ากระทำไป เพื่อต้องการช่วยเหลือเด็กทางการเรียนเท่านั้น

การทำการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การคัดกรอง คัดแยกเด็กทั้ง 4 ชั้น คือ ใช้แบบคัดกรอง นักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บทพร่องทางการเรียนรู้และออทิซึม KUS-SI Rating Scales: ADHD/LD/ Autism (PDDs) จึงทำให้ทราบว่านักเรียนมีความบกพร่องด้านการเขียน และนำผลของการเทียบคะแนนที่ จากตารางของนักเรียนกลุ่มที่ 3, 4 มาตรวจสอบข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอน และส่งนักเรียน รับการตรวจวินิจฉัยโดยแพทย์ แล้วจึงทดสอบด้านการเขียนสะกดคำของนักเรียนจากคำในชั้นเรียน และทำให้ทราบว่านักเรียนเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตราไม่ได้ จึงได้สรุปว่า นักเรียนมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา และคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

4. การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2538: 83-86) กล่าวว่า ปัญหาทางการเรียนรู้ มีขอบข่ายกว้างทั้งพฤติกรรมการเรียนวิชาการและพฤติกรรมที่แสดงออกในเชิงรบกวนชั้นเรียน จึงได้ เสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติ ดังนี้

1. สอนโดยเน้นความสามารถเด่นของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จ เช่น ถ้าพบว่าเด็กใช้สายตาในการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ครูควรให้เด็กมองคู่มือต่าง ๆ แทนที่จะพูดให้เด็กฟัง เท่านั้น
2. พยายามลดกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะหรือความสามารถที่เป็นจุดบกพร่องของเด็กเช่น ถ้าพบว่าเด็กมีปัญหาการเขียน ก็ไม่ควรให้งานที่เด็กต้องเขียนมาก แต่อาจให้เด็กตอบปากเปล่าหรือ ตอบใส่เทปบันทึกเสียงแทนการเขียน
3. พยายามพัฒนาจุดบกพร่องของเด็กหลังจากที่เด็กประสบความสำเร็จจากการใช้ ความสามารถเด่นได้แล้ว

4. กำหนดความคิดรวบยอดที่จะให้เด็กเรียนให้ชัดเจน ถ้าจะสอนความคิดรวบยอดใหม่ ครูต้องนำความคิดรวบยอดใหม่ไปสัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กเคยเรียนรู้มาแล้ว และสรุปความคิดรวบยอดให้ชัดเจน เพราะเด็กจะไม่สามารถสรุปใจความสำคัญได้เอง

5. ช่วยให้เด็กตระหนักถึงเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยชี้ให้เด็กเห็นว่าเมื่อวานนี้เด็กทำอะไรได้บ้าง วันนี้เด็กทำอะไรสำเร็จ และเด็กจะทำอะไรได้ในวันพรุ่งนี้บ้าง

6. ตั้งเป้าหมายระยะสั้นอย่างชัดเจนที่เด็กสามารถทำได้ โดยจัดลำดับของงานให้มีความยากง่ายต่าง ๆ กันไป โดยให้เด็กทำงานในลำดับแรก ๆ ตามความสามารถของเขา จากนั้นค่อย ๆ จำกัดเวลาพร้อมทั้งบันทึกความก้าวหน้าของเด็ก เมื่อเด็กทำงานก้าวแรกได้เสร็จตามกำหนดเวลา จึงค่อยให้งานที่ยากขึ้น โดยให้กระบวนการเรียนการสอนแบบเดียวกัน

7. ข้อมูลย้อนกลับทันทีที่เด็กทำงานได้สำเร็จ ถ้าเด็กทำผิดบอกให้ทราบทันที อธิบายใหม่ และให้เด็กแก้ไขใหม่ทันที แต่ต้องใช้วิธีทางบวก ถ้าเด็กทำได้สำเร็จต้องรีบให้คำชมเชยและบอกเหตุผลที่เด็กได้รับคำชม โดยเน้นความพยายามในการทำงานเป็นหลัก ไม่ชมเชยเฉพาะงานที่ครูพอใจ

8. ให้หยุดกิจกรรมนั้นชั่วคราวรอเวลาอีกระยะหนึ่ง ถ้าครูได้พยายามใช้วิธีการใหม่ ๆ หรือกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อช่วยเหลือเด็กแล้วแต่เด็กยังไม่สามารถพัฒนาได้

9. อย่าพยายามสอนสิ่งที่เด็กไม่สามารถเรียนรู้และไม่อาจเรียนรู้ได้

10. เนื้อหา บทเรียน และเทคนิควิธีการเรียนการสอนที่จะนำมาใช้สอนนั้นควรเริ่มสอนเนื้อหาหรือบทเรียนที่ต่ำกว่าระดับชั้นของเด็ก 1 ปี เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จ

11. จัดกิจกรรมในทักษะเดียวกันให้หลากหลาย เพื่อว่าเด็กจะได้เลือกงานที่ทำได้และให้เด็กทำงานตามแนวทางของเขาเอง เช่น ปากกาสีแดง เลือกลมุมที่นั่งทำงาน ใช้อุปกรณ์ช่วยประเภท เครื่องเล่นเทปหรือคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

12. ใช้อุปกรณ์การสอนที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด

13. ใช้เกมและกิจกรรมให้เด็กได้มีโอกาสเคลื่อนไหว ได้สัมผัส ได้มองเห็นและได้ยิน ได้ฟัง เพราะทำให้เด็กสนุกในการเรียนรู้และเรียนรู้ได้เร็ว

14. สอนช้าและทบทวนบ่อย ๆ เพราะตามปกติเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ต้องการประสบการณ์ทวนซ้ำบ่อย ๆ มากกว่าเด็กปกติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 19) ได้ให้แนวทางการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ดังนี้

1. ไม่สอนเด็กโดยการบรรยายเพียงอย่างเดียว ควรให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัส หลาย ๆ ด้าน

2. ใช้คำสั่งที่สั้น ชัดเจน เข้าใจง่าย และในหนึ่งคำสั่งไม่ควรให้ทำกิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรม

2.1 ระดับประถมศึกษาไม่ควรเกิน 3 กิจกรรม ในหนึ่งคำสั่ง

2.2 ระดับมัธยมศึกษาไม่ควรเกิน 5 กิจกรรม ในหนึ่งคำสั่ง

3. ใช้คำสั่งที่ซ้ำ ๆ กันแต่ควรเปลี่ยนคำหรือสำนวนทุกครั้ง แต่มีความหมายเหมือนกัน แล้วให้เด็กทบทวนคำสั่งก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อตรวจสอบว่าเด็กมีความเข้าใจตรงตามที่ครูสั่งหรือไม่
4. การบ้านที่เด็กนำมาส่งครู ไม่จำเป็นต้องเขียน แต่อาจจะพิมพ์หรือบันทึกเสียงก็ได้ และไม่ควรให้การบ้านเด็กมากเกินไป
5. ให้การเสริมแรงเมื่อเด็กตอบถูกหรือตอบไม่ถูก เมื่อพิจารณาแล้วว่าเด็กได้ใช้ความพยายามแล้ว
6. งานที่มอบหมายให้เด็กทำต้องกำหนดเวลาที่เหมาะสม ไม่ควรมากเกินไป
7. ครูทำใจให้รับสภาพว่าเด็กไม่สามารถทำทุก ๆ สิ่งได้ตามที่ครูต้องการ
8. ครูกับเด็กร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วบันทึกความก้าวหน้าของเด็กไว้ต่างหาก หากเด็กประสบผลสำเร็จอย่างดีในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรรายงานให้ผู้ปกครองทราบ
9. ถ้าให้เด็กทำงานที่ต้องใช้เวลา ควรให้เด็กรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ
10. เปิดโอกาสให้เด็กปกติได้ช่วยเหลือ เป็นพี่เลี้ยงแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในด้านการเรียน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ควรจัดให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กและใช้หลากหลายวิธี ไม่สอนโดยการบรรยายเพียงอย่างเดียว ใช้อุปกรณ์เป็นรูปธรรม สอนซ้ำทบทวนมากกว่าเด็กปกติ ใช้คำสั่งสั้น ๆ เข้าใจง่าย ให้การเสริมแรง กำหนดเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับงาน งานที่ต้องใช้เวลาควรให้เด็กรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ ให้เด็กทำงานตามลำดับความยากง่ายและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นที่ ให้เด็กมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกายจะทำให้เด็กสนุก จึงช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น จึงจะทำให้การจัดการจัดการเรียนการสอนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา มาพัฒนาความสามารถในการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา ของนักเรียน เพราะสามารถจัดเรียงลำดับตามความยากง่ายของกิจกรรมได้ นักเรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสหลายด้าน สอนซ้ำและทบทวนผลได้บ่อย ใช้คำสั่งสั้น ๆ ชัดเจนเข้าใจง่าย ใช้เทคนิคการเสริมแรงสามารถตรวจสอบผลความสำเร็จได้ทันที คำที่ใช้เป็นรูปธรรม มีภาพประกอบ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจง่าย และทำกิจกรรมได้หลากหลายตามต้องการ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำ

การศึกษาความสามารถในการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนคำ ได้มีการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำ ดังนี้

1. ความหมายของมาตราตัวสะกด

มาตราตัวสะกด หมายถึง พยางค์ที่มาประสมข้างหลังสระหรือคำในมาตราแม่ ก กา ให้มีเสียงท้ายพยางค์หรือคำ ซึ่งมาตราตัวสะกดมีทั้งหมด 8 มาตรา ดังนี้

- 1.1 มาตราตัวสะกด แม่ กง พยางค์ตัวสะกด ง
- 1.2 มาตราตัวสะกด แม่ กม พยางค์ตัวสะกด ม
- 1.3 มาตราตัวสะกด แม่ เกย พยางค์ตัวสะกด ย
- 1.4 มาตราตัวสะกด แม่ เกอว พยางค์ตัวสะกด ว
- 1.5 มาตราตัวสะกด แม่ กก พยางค์ตัวสะกด ก ข ค ฅ อ่านออกเสียง ก สะกด
- 1.6 มาตราตัวสะกด แม่ กบ พยางค์ตัวสะกด บ ป พ ฟ ภ อ่านออกเสียง บ สะกด
- 1.7 มาตราตัวสะกด แม่ กน พยางค์ตัวสะกด น ญ ณ ร ล พ อ่านออกเสียง น สะกด
- 1.8 มาตราตัวสะกด แม่ กด พยางค์ตัวสะกด ด ต จ ช ฌ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ถ ฑ ษ ศ ษ ส

อ่านออกเสียง ด สะกด

ตัวสะกดตรงมาตรา หมายถึง พยางค์ที่มาประสมข้างหลังสระ หรือคำในมาตราแม่ ก กา ให้มีเสียงท้ายพยางค์หรือคำ ซึ่งเขียนและออกเสียงตรงตามมาตราตัวสะกดนั้น ๆ คือ

1. มาตราตัวสะกด แม่ กง พยางค์ตัวสะกด ง
2. มาตราตัวสะกด แม่ กม พยางค์ตัวสะกด ม
3. มาตราตัวสะกด แม่ เกย พยางค์ตัวสะกด ย
4. มาตราตัวสะกด แม่ เกอว พยางค์ตัวสะกด ว
5. มาตราตัวสะกด แม่ กก พยางค์ตัวสะกด ก
6. มาตราตัวสะกด แม่ กบ พยางค์ตัวสะกด บ
7. มาตราตัวสะกด แม่ กน พยางค์ตัวสะกด น
8. มาตราตัวสะกด แม่ กด พยางค์ตัวสะกด ด

ในงานวิจัยนี้คัดเลือกตัวสะกดตรงมาตรามาใช้ จำนวน 5 มาตรา ดังนี้

1. มาตราตัวสะกด แม่ กง
2. มาตราตัวสะกด แม่ กก
3. มาตราตัวสะกด แม่ กค
4. มาตราตัวสะกด แม่ กบ
5. มาตราตัวสะกด แม่ กน

2. ความหมายของการเขียนสะกดคำ

นักภาษาศาสตร์หลายท่านได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ ดังนี้

Hanna and others, (1971: 15) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำว่า การสะกดคำคือการถ่ายทอดภาษา เมื่อใดก็ตามที่ต้องการจะถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกเป็นภาษาเขียน จะต้องเกี่ยวข้องกับการสะกดคำโดยเขียนเป็นตัวอักษรบนวัสดุให้ผู้อื่นมองเห็นและเข้าใจได้

อรทัย นุตรดิษฐ์ (2540: 14) สรุปการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนคำใดคำหนึ่งโดยเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวการันต์ให้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

ปทุม หนูมา (2542: 11) และ เพ็ญภารัตน์ เกลือขอนแก่น (2550: 23) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำว่า หมายถึง ความสามารถในการเขียนคำโดยเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด ตัวการันต์ให้ถูกต้องตามหลักภาษา และตรงตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2552

หรรษา บุญนาอิน (2546: 29) ได้ให้ความหมายการเขียนสะกดคำว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนตามหลักเกณฑ์ได้อย่างถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2552 โดยเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด ตัวการันต์ตามลำดับ เพื่อให้สามารถออกเสียงได้ชัดเจน

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2547: 10) ได้ให้ความหมายการเขียนสะกดคำว่าเป็นการแยกส่วนประกอบของคำว่า มีพยัญชนะต้นอะไร สระอะไร รูปวรรณยุกต์ใด และตัวสะกดใด เช่น มอ – แอ – วอ – แมว ส่วนการแจกลูกคำเป็นการไหลเสียงโดยอาจใช้พยัญชนะเป็นหลัก แจกลูกรูปสระต่างๆ หรือสระเป็นหลัก แล้วแจกลูกพยัญชนะต่างๆ

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำหมายถึง การเขียนคำซึ่งวางเรียงตามลำดับพยัญชนะต้น สระ รูปวรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ มาประสมกัน ทำให้ออกเสียงเป็นคำต่าง ๆ ที่มี ความหมายในภาษาไทยและเขียนถูกต้องตรงตามหลักภาษา

3. ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

ในการเขียนนอกจากจะต้องคำนึงถึงเนื้อความตามจุดประสงค์ ส่วนวนสละสลวยถูกต้องตามหลักภาษาแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการเขียนสะกดคำด้วย เพราะการเขียนสะกดคำได้ถูกต้องจะต้องให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจข้อความที่เขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว ทั้งจะช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีแก่ผู้อ่าน ข้อความที่เขียนด้วย (สุภาพ ดวงเพชร, 2553: 2) นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เขียนเกิดความมั่นใจในตนเอง การเขียนสะกดคำได้ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนทุกวิชาและเป็นทักษะที่จำเป็นในการวางพื้นฐานของการเขียนด้านอื่น ๆ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าเขียนสะกดคำผิดจะก่อให้เกิดผลเสียในด้านการใช้ภาษา คือ ผู้อื่นตีความหมายผิด ไม่เข้าใจข้อความที่เขียน ทำให้งานเขียนขาดประสิทธิภาพและยังทำลายบุคลิกภาพของผู้เขียนคือ จะทำให้ผู้อ่านมองความสามารถหรือคุณค่าของผู้เขียนต่ำลง ดังนั้นการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องจึงมีความสำคัญในการสื่อความหมายด้วยภาษาเขียน ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ดังนี้

บันลือ พฤกษ์วัน (2527: 65) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนสะกดคำได้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญของการเรียน หากเขียนผิดจะสื่อความหมายกันไม่ได้ บางครั้งพอเดาความได้แต่ก็แสดงความไม่รู้ของผู้เขียนอันเป็นสิ่งที่ลดศรัทธาของผู้อ่านที่มีต่อผู้เขียน

ผะอบ โปษะกฤษณะ (2532: 116) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำและผลเสียที่เกิดจากการเขียนสะกดคำผิดว่า การเขียนสะกดคำการันต์ผิด นอกจากจะมีผลทำให้ความเดิมผิดไป ยังทำให้ขาดความงามทางภาษา ในภาษาไทยตัวสะกดเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องระวังที่สุด เพราะนอกจากทำให้การสะท้อนความหมายไม่เข้าใจแล้ว ยังแสดงถึงความรู้ของผู้เขียนอีกด้วย และยังทำให้หลักภาษาที่ตีเสียไป

วรณิ โสุมประยูร (2539: 159) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการเรียนอย่างหนึ่ง เพราะเด็กต้องรู้จักสะกดคำได้ถูกต้องก่อนจึงสามารถเขียนประโยคและเรื่องราวได้ ถ้าเด็กเขียนสะกดคำผิดจะไม่สามารถแสดงให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเอง ดังนั้นการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เด็กควรเขียนสะกดคำให้ถูกต้องตั้งแต่เมื่อเริ่มเรียนคำ เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักคำต่าง ๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ช่วยให้เด็กใช้คำต่าง ๆ กว้างขวาง ครูจึงต้องฝึกฝนนักเรียนสม่ำเสมอทุกระดับชั้น

อดุลย์ ภูปลี้ม (2539: 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำว่า การเขียนสะกดคำมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และเป็นอยู่ของบุคคลในปัจจุบัน เพราะการเขียนสะกดคำถูกต้อง ช่วยให้ผู้เขียนอ่านและเขียนหนังสือได้ถูกต้อง สื่อความได้ชัดเจนและมีความมั่นใจในการเขียน ทำให้ผลงานที่เขียนมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำมีความสำคัญมาก เพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนวิชาอื่น ๆ และจำเป็นจะต้องเขียนให้ถูกต้องเพราะใช้สื่อความหมายกับผู้อื่น ถ่ายทอดความคิดของตนเอง ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันและสื่อสารกับผู้อื่นได้สำเร็จ ตรงประเด็น สะดวก รวดเร็วเกิดทัศนคติที่ดีกับผู้อ่าน

4. ปัญหาและสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด

สาเหตุของการเขียนสะกดคำผิดมีหลายประการ ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงสาเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสร์ นิยมธรรม (ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสร์ นิยมธรรม, 2525: 160–161 อ้างถึงใน ھرรษา บุญนาฮีน, 2546) ได้ให้ความเห็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับสาเหตุการเขียนสะกดคำผิด โดยคำนึงถึงตัวเด็กเป็นประเด็นสำคัญพร้อมทั้งได้เสนอแนะการฝึกสะกดคำ โดยพิจารณาจากสาเหตุการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียน ดังนี้

1. สะกดผิดเพราะความเลินเล่อ

1.1 เด็กที่เขียนเลินเล่อและอ่านไม่เก่ง ครูควรฝึกด้านการอ่านให้ก่อน แล้วจึงฝึกหัดเขียน โดยให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน

1.2 เลินเล่อแต่อ่านเก่ง ครูต้องให้เด็กเข้าใจว่าการสื่อความคิดจะมีประสิทธิภาพดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับความถูกต้องในการเขียนและการสะกดคำด้วย

2. สะกดคำผิดเพราะไม่ชอบอ่าน เด็กที่ไม่ชอบอ่านมักจะขาดการสังเกต ขาดประสบการณ์ ควรแก้ไขด้วยการหาหนังสือดี ๆ ที่นอกเหนือจากตำราเรียนมาอ่าน หรือฝึกใช้พจนานุกรมเมื่อสงสัยในตัวสะกดตัวใด

3. สะกดผิดเพราะแยกเสียงไม่ดี อาจมีความบกพร่องทางการฟังควรแก้ไขด้วยการเน้นทักษะการฟัง

4. สะกดผิดเพราะสายตาไม่ดี เนื่องมาจากเป็นคำที่คล้ายคลึงกัน เช่น กาน กานต์ เป็นต้น ควรแก้ไขด้วยการฝึกจำแนกคำ ฝึกสังเกตตัวสะกดอย่างละเอียด หากการอ่านไม่ดีขึ้น อาจใช้วิธีใช้นิ้วลาก หรือสัมผัสไปตามตัวอักษร จนกระทั่งจำตัวสะกดได้และให้ฝึกเขียนคำในรูปประโยค

5. สะกดผิดเพราะขาดหลักเกณฑ์ แก้ไขด้วยการให้เข้าใจหลักเกณฑ์นั้น ๆ เช่น หลักการใช้สระโอะไม่ม้วน “ ๑ ” สระอะ “ ะ ” เป็นต้น

อัครา บุญทิพย์ (2535: 5) กล่าวว่า การเขียนคำได้ถูกนั้นจะต้องเขียนให้ถูกต้องตามหลักพจนานุกรมทั้งพยัญชนะ สระ ตัวสะกด ตัวการันต์ วรรณยุกต์ การเขียนหนังสือผิด คือ การเขียนตัวอักษรถ่ายทอดเสียงหรือความหมายผิดไป

พันทิพา อุทัยสุข (2537: 592) ได้ให้เหตุผลของการสะกดคำผิดว่า เนื่องมาจากเหตุต่อไปนี้

1. การสอนปกติไม่ได้สอนให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน คือ โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ครูจะใช้วิธีสอนแบบเดียวกันกับเด็กทุกคนและทุกวัน ซึ่งแต่ละคนมีความสามารถในการสะกดคำแตกต่างกันแล้วแต่สภาพความพร้อม สติปัญญา และอารมณ์

2. เด็กถูกบังคับให้จำ และต้องสะกดคำให้ได้ภายในเวลาจำกัด ซึ่งทำให้สับสนเพราะการสะกดคำนั้น เด็กควรได้รับความเคยชินมากพอที่จะสามารถเขียนออกมาได้ทันที

3. วิธีการฝึกฝนซ้ำ ๆ นั้น ไม่ได้เตรียมใจให้น่าสนใจสำหรับเด็ก ทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายและไม่สนใจการสะกดคำ การให้เด็กฝึกฝนซ้ำ ๆ ให้เกิดความเคยชินควรมีวิธีการที่น่าสนใจ

4. เด็กมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการเขียน อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากการที่นักเรียนสอบตกเรียนซ้ำ และถูกครูปฏิบัติต่อตนผิดกับเด็กอื่น เพราะเหตุผลที่ตนสอบตกทำให้เด็กไม่ยอมรับรู้อะไรทั้งนั้น

จากปัญหาและสาเหตุดังกล่าวมา การเขียนสะกดคำผิดที่เกิดจากเด็กคือ ความเลินเล่อ ไม่ชอบอ่านหนังสือ การฟังที่แยกเสียงไม่ดี สายตาไม่ดี ขาดทักษะการสังเกต และขาดหลักเกณฑ์ทางภาษา ด้านการสอนของครูใช้วิธีที่ไม่เหมาะสม โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ใช้วิธีการเดิม ๆ ในเวลาจำกัด ทำให้เด็กเบื่อ เด็กมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการเขียน ครูจึงต้องใช้วิธีการใหม่ ๆ ได้รับความสนใจไม่ซ้ำซากจำเจ ฝึกทักษะการอ่านและการสังเกตให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก

5. หลักการสอนเขียนสะกดคำ

วรรณิ โสภประยูร (2539: 173) ได้เสนอแนะกิจกรรมการสอนเขียนสะกดคำไว้ดังนี้

1. เขียนคำจากการผสมพยัญชนะ เช่น นก กบ
2. เขียนคำจากการผสมตัวอักษร เช่น กลาง จาน
3. เขียนคำจากการประสมคำ เช่น ไม้กั้น
4. เขียนคำจากการต่อคำ เช่น ขึ้นน้ำ น้ำปลา
5. เขียนคำจากตารางบิงโก
6. เขียนคำต่อพยัญชนะตัวท้ายของคำ เช่น กิน นับ
7. เดิมคำที่หายไป
8. จับคู่คำให้ได้ความหมายใหม่
9. หาคำตรงข้าม
10. เขียนคำจากของจริงหรือภาพ
11. เขียนคำจากสิ่งที่คล้ายหรือคม

12. เขียนคำจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์

13. เขียนคำคล้องจอง

การเขียนสะกดคำจะได้ผลดีเมื่อครูนำเอาวิธีสอนเขียนคำหลายวิธีมาใช้ เช่น การผสมพยัญชนะ ประสมตัวอักษร ประสมเป็นคำแล้วจึงสอนแจกลูกและผันอักษร เพราะการสอนคำให้เด็กผันอักษร จะทำให้เด็กได้ฟังเสียงคำและได้เปล่งเสียงคำพร้อมกับมองเห็นภาพตัวอักษรที่คู่กับเสียง การสอนแจกลูก และผันอักษร จึงเป็นวิธีพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำได้ดี

สนิท ตั้งทวี (2528: 32-33) ได้เสนอแนะกิจกรรมการสอนเขียนสะกดคำไว้ ดังนี้

1. ครูจัดหาเรียงความ ข่าว หรือบทความมาแจกให้นักเรียนอ่านในเวลาที่กำหนด แล้วให้นักเรียนลอกข้อความที่เห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์และข้อคิดที่ดีมาส่งครู โดยครูเน้นความถูกต้องของการเขียนรวมทั้งความประณีตสวยงามของตัวหนังสือ

2. ครูมอบให้นักเรียนไปอ่านบทความจากหนังสือพิมพ์ หรือจากวารสารต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนคัดลอกข้อความที่น่าสนใจลงในบัตรรายการ โดยบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้นให้ชัดเจน

3. แบ่งกลุ่มให้ไปหาคำจากหนังสือเรียน หรือหนังสืออื่น ๆ มาแจกกัน แล้วบอกให้เขียน

4. รวบรวมคำศัพท์ต่าง ๆ โดยเขียนเรียงไว้เป็นหมวดหมู่ เช่น อาจจะเรียงตามตัวอักษร หรือเรียงตามความหมาย

5. ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนคำศัพท์ลงในบัตรคำ แล้วใช้คำเหล่านั้นเขียนเป็นข้อความ ลงบนแถบประโยค

6. แข่งขันสะกดคำยากบนกระดานหน้าชั้นเรียน

7. ให้นักเรียนเขียนประกาศ โฆษณา บัตรเชิญ หรือบัตรอวยพร โดยครูเน้นถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงามและประณีต

8. ครูทำบัญชีคำยาก แล้วนำมาให้นักเรียนเขียนเป็นคำ ๆ โดยเน้นความถูกต้องชัดเจน ครูอาจให้นักเรียนผลัดกันตรวจและให้คะแนนแต่ละคน ให้นักเรียนบันทึกผลการสะกดคำยากของตนไว้ เพื่อคูพัฒนาการของตน

9. ครูให้นักเรียนแต่งประโยค โดยการกำหนดคำที่มักเขียนผิดให้ เช่น กังสดาล ขโมยครหา ชนวน ประติมากรรม นัยน์ตา เวทมนต์ เป็นต้น

10. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้แข่งขันเขียนคำที่มักเขียนผิด

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534: 49-50) ได้เสนอแนะการสอนเขียนไว้ว่า การเขียนต้องควบคู่ไปกับการอ่านและกระบวนการสอนเขียนสะกดคำควรเป็น ดังนี้

1. ให้นักเรียนออกเสียงคำที่เขียนให้ชัดเจน

2. ให้นักเรียนฝึกลอกเสียงคำนั้นอย่างชัดเจนและถูกต้อง

3. ให้นักเรียนรู้ความหมายของคำนั้น
4. ให้นักเรียนสะกดคำให้ได้

สรวาดิ เพ็งศรี โคร (2539: 25) ได้สรุปหลักการสอนเขียนสะกดคำไว้ว่า การสอนให้นักเรียนสามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้องแม่นยำ ครูต้องตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำและหลักการสอนเขียนสะกดคำ ซึ่งพอสรุปวิธีการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยได้ ดังนี้

1. ให้นักเรียนได้มองเห็นรูปคำ ว่ามีลักษณะอย่างไร ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดอะไรบ้าง

2. ฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำนั้น ๆ ให้ชัดเจนเป็นคำ ๆ
3. ฝึกให้นักเรียนสะกดคำปากเปล่า โดยวิธีแจกลูกสะกดคำ โดยออกเสียงดัง ๆ อย่างชัดเจน
4. สอนให้นักเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำนั้น ๆ และยกตัวอย่างการใช้คำนั้น ๆ

ในสถานการณ์ต่าง ๆ

5. ฝึกให้ลงมือเขียนสะกดคำนั้น ๆ หลาย ๆ ครั้ง
6. ให้นักเรียนระลึกคำที่เขียน แล้วเขียนสะกดคำโดยไม่ต้องดูแบบ
7. ตรวจสอบว่าถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องให้กลับไปดูคำนั้นใหม่
8. ใช้คำที่เขียนนั้น มาแต่งประโยค โดยอาจแต่งด้วยปากเปล่าก็ได้
9. ทบทวนการเขียนอีกครั้งหนึ่ง โดยทำแบบฝึกทักษะ

ประกาศรี สีหอำไพ (2543: 39) ได้เสนอแนะกิจกรรมการสอนสะกดคำไว้ ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มให้ค้นหาคำศัพท์ในเรื่องที่เรียน
2. รวบรวมคำศัพท์ไว้ในสมุด
3. ครูบอกให้เขียน แล้วตรวจโดยใช้บัตรคำ
4. แข่งขันสะกดคำยาก
5. ใช้เอกสารประกอบให้เลือกคำที่สะกดถูก
6. นำกฎเกณฑ์การเขียนสะกดคำมาแต่งเป็นคำประพันธ์ เพื่อให้จำได้ง่ายขึ้น
7. ฝึกการเขียนเรียงความแล้วให้ใช้พจนานุกรมตรวจตัวสะกด การันต์ของตนเองหรือ

ของเพื่อน

8. หาประโยคหรือข้อความสั้น ๆ มาให้เติมศัพท์
9. เขียนรายงานคำที่มักสะกดผิด
10. นำเนื้อหาจากหลักภาษาไทย เช่น คำไทยที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต คำสมาส คำสนธิ คำควบกล้ำ ฯลฯ มาแต่งประโยครวบรวมไว้
11. กำหนดคำศัพท์ให้ แล้วนำมาเขียนเป็นประโยคหรือเรื่อง

12. ควรตรวจแก้ไขตัวสะกดในการฝึกเขียนทุกครั้ง ไม่ปล่อยให้เด็กเรียนสะกดผิดโดยที่ครูไม่แก้ไข

หลักการเขียนสะกดคำในการจัดการเรียนการสอนนั้น ต้องให้นักเรียนรู้ความหมายของคำ และสามารถนำคำไปใช้ได้ มีวิธีมากมายหลากหลายวิธีที่สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเกิดเรียนรู้คำ ค้นหาคำและความหมาย สามารถเขียนคำและนำคำไปแต่งได้มากยิ่งขึ้น เกิดความสนุกสนาน สนใจและประสบความสำเร็จในการเขียนสะกดคำ

จากหลักการข้างต้นที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงใช้หลักการรู้ความหมายของคำ หลักการเขียนคำ โดยดูภาพก่อนแล้วออกเสียงคำ จึงให้เห็นรูปคำ ฝึกเขียนคำตามเส้นประ ฝึกอ่านคำ เขียนคำด้วยตนเอง จนเมื่อเห็นภาพสามารถเขียนคำได้ด้วยตนเอง มาสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา

6. วิธีการสอนสะกดคำแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 85-86) ได้เสนอวิธีการสอนสะกดคำแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ตั้งกฎ (Rule-Based Instruction)

ครูพยายามตั้งกฎเกณฑ์ให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อให้สะดวกแก่การจดจำเกณฑ์ต่าง ๆ ควรคำนึงถึงหลักภาษาไทยเป็นสำคัญและจะช่วยให้เด็กสะกดคำได้ง่ายขึ้น เช่น เรื่องการประวิสรรชนีย์ บางคำประวิสรรชนีย์ บางคำไม่ประวิสรรชนีย์ เช่น

มะนาว มะขาม มะขม ประวิสรรชนีย์

มันส์ มฤตยู มหันต์ ไม่ประวิสรรชนีย์

ครูอาจตั้งกฎว่าคำใดที่เปล่งเสียงเต็มพยางค์ เช่น มะนาว จะต้องประวิสรรชนีย์แต่คำใดที่เปล่งเสียงกึ่งพยางค์ เช่น มันส์ ไม่ต้องประวิสรรชนีย์ เป็นต้น

2. การใช้ประสาทสัมผัสหลายด้าน (Multisensory Approach)

การใช้ประสาทสัมผัสรับรู้หลายด้านในการสอนเขียนแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คือ ใช้ทั้งการฟัง การใช้สายตา และการเขียนพร้อม ๆ กัน โดยปฏิบัติเป็นขั้นตอนดังนี้

2.1 ครูเขียนคำใหม่หรือคำยากลงบนกระดาน ครูอ่านคำนั้นในขณะที่นักเรียนดูครูเขียน

2.2 นักเรียนใช้นิ้วลากไปตามตัวอักษรทีละตัวประกอบขึ้นเป็นคำนั้น ๆ เอ่ยชื่อตัวพยัญชนะและสระ แล้วจึงออกเสียงคำนั้นเมื่อลากนิ้วครบทุกตัว

2.3 ใช้นิ้วพยัญชนะและสระล้วน ๆ จึงอ่านออกเสียงคำนั้นเมื่อลากนิ้วครบทุกตัว ครูเขียนคำนั้นลงบนกระดานและอ่านคำนั้น

2.4 ครูลบคำนั้นแล้วให้นักเรียนเขียนคำนั้นอีกครั้ง หากเด็กเขียนผิดกลับไปเริ่มขั้นที่ 2 ใหม่ หากเด็กเขียนถูกต้องรวบรวมคำนั้นไว้เพื่อใช้ทดสอบในครั้งต่อไป

2.5 ในการสอนคำใหม่คำต่อไป ครูอาจไม่ให้นักเรียนใช้นิ้วลากตามตัวอักษรก็ได้แต่ปฏิบัติตามขั้นที่ 3-4 หากเด็กมีปัญหาในการสะกดคำ จึงให้นักเรียนใช้การสัมผัส

3. การสะกดคำตามครู (Imitation Method)

วิธีนี้เป็นวิธีที่มีขั้นตอนง่าย ๆ กล่าวคือ ครูสะกดคำนั้นลงบนกระดานหรือลงในกระดาษ ครูพูดไปด้วยว่าคำนั้นประกอบขึ้นด้วยพยัญชนะและสระใดบ้าง แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตามครูทุกประการ แต่พูดให้เสียงดังกว่าครู ครูให้แรงเสริมทันทีที่เด็กทำถูก หากเด็กสะกดผิดครูบอกเด็กว่าตัวสะกดถูกต้องเป็นเช่นใด ผิดซ้ำ ๆ เช่นนี้หลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งเด็กสะกดได้เอง

4. การกำหนดคำ (Word Lists)

ครูเขียนคำลงบนกระดาน ให้เด็กลอกคำเหล่านั้นลงในสมุด ครูให้เด็กฝึกสะกดคำเหล่านั้นปากเปล่า และเขียนสะกดคำด้วยตัวเอง ครูทดสอบเด็กทุกวันเมื่อเด็กสะกดคำใดได้ถูกต้องให้รางวัลหรือเสริมแรง และลบคำนั้นออกให้เด็กฝึกสะกดคำที่เหลือต่อไป ครูทดสอบทุกวัน ครูอาจเพิ่มคำใหม่ให้แก่เด็กอีก รายการคำสำหรับเด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน จำนวนคำที่ครูมอบหมายให้เด็กฝึกมีจำนวนระหว่าง 3-8 คำ ต่อครั้ง หากจำนวนคำมีมากเกินไปมักไม่ได้ผล และมีงานวิจัยจำนวนมากที่สอนสะกดคำด้วยวิธีนี้

ผดุง อารยะวิญญู และ สุวิทย์ พวงสุวรรณ (2554: 77) เสนอแนะการสอนสะกดคำไว้ดังนี้

1. การฝึกฟัง (Auditory Perception) เป็นการฝึกฟังเสียงสระ เสียงพยัญชนะทั้งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายคำ (ตัวสะกด) เมื่อเข้าใจในระบบเสียงภาษาและสัญลักษณ์ที่ใช้แทนหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะแล้วจึงลงมือฝึกการสะกดคำ

2. การฝึกจำทั้งคำ (Visual Memory Word) การจำทั้งคำเป็นทักษะที่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มักมีอยู่แล้ว จึงอาจใช้วิธีนี้ในการสอนสะกดคำโดยให้จำทั้งคำ ว่าแต่ละคำประกอบด้วยพยัญชนะและสระใดบ้าง การฝึกซ้ำ ๆ จะช่วยให้เขียนสะกดคำได้ดีขึ้น

3. ใช้ประสาทรับรู้หลายด้าน (Multisensory Method) มนุษย์รับรู้ได้โดยผ่านการฟัง การใช้สายตา การสัมผัสและการดมกลิ่น การรับรู้ที่นำมาใช้ในการสอนสะกดคำ ได้แก่ การฟัง การใช้สายตา และการสัมผัส ควรนำมาใช้พร้อมกันทั้ง 3 ด้าน

4. ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) ศูนย์การเรียนรู้ในความหมายนี้ หมายถึง ศูนย์เล็ก ๆ ภายในห้องเรียนที่ประกอบด้วยหนังสือคำศัพท์ หนังสือต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการอ่าน อาจมีเกมสะกดคำให้นักเรียนเล่นด้วย

จากวิธีการสอนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ครูต้องหาเกณฑ์ให้เด็กจดจำ ซึ่งต้องง่ายต่อการจำควบคุมไปกับการใช้ประสาทสัมผัสหลาย ๆ ด้าน โดยครูต้องใช้หลาย ๆ วิธีรวมกัน คือ ใช้ตา ดู ฟัง มือเคลื่อนไหวตามทำให้เด็กจดจำได้ดีขึ้น หรือแบบศูนย์การเรียนรู้ และต้องมีการเสริมแรงทันทีที่เด็กทำได้ ขณะเดียวกันการสอนเขียนสะกดคำแต่ละครั้งควรมีจำนวน 3-8 คำต่อครั้งเท่านั้น เพราะหากมากเกินไปทำให้เด็กสับสนในการจำ

ในงานวิจัยครั้งนี้จึงได้ใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา โดยเลือกใช้หลักการสอนเขียนและวิธีการสอนสะกดคำแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นของศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู โดยใช้หลักการตั้งกฎ (Rule - Based Instruction) มาสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนว่า สระอะ เมื่อมีตัวสะกดมาต่อท้าย รูปสระอะ (-ะ) จะเปลี่ยนเป็นไม้หันอากาศ (◌) และวางไว้บนพยัญชนะต้น สร้างแบบฝึกที่ 1 กิจกรรมเขียนคำตาม แบบฝึกที่ 2 เขียนคำจากภาพ ใช้หลักประสาทสัมผัสรับรู้หลายด้านคือ ใช้สายตาดู นักเรียนดูพยัญชนะและสระ ครูเขียนบนกระดาน และใช้นิ้วลากตามไปด้วยพร้อมกับใช้หูฟังเสียงพยัญชนะ สระ ที่ครูออกเสียงแล้วพูดตามครู ครูจึงเขียนคำบนกระดาน ขณะครูเขียนคำบนกระดานครูออกเสียงคำที่เขียนและอ่านคำนั้น นักเรียนออกเสียงตามจึงเขียนประสมคำในแบบฝึกที่ 3 โดยใช้หลักการกำหนดคำ (Word Lists) คือกำหนดคำให้นักเรียนฝึกสะกดคำปากเปล่า เขียนสะกดคำตามแบบแล้วฝึกเขียนด้วยตนเอง และแบบฝึกที่ 4 เขียนคำให้สมบูรณ์ ใช้หลักการสะกดคำตามครู โดยครูเขียนตัวอย่างคำให้นักเรียนดูว่าประสมด้วยพยัญชนะตัวใดกับสระอะ (-ะ) เมื่อมีตัวสะกดมาต่อท้ายคำ รูปสระอะ (-ะ) จะเปลี่ยนเป็นไม้หันอากาศ (◌) วางไว้บนพยัญชนะต้น แล้วนักเรียนลงมือปฏิบัติโดยเขียนด้วยตนเองในแบบฝึกที่ 5 เขียนคำหนูทำได้ นักเรียนดูภาพ เขียนคำเติมในช่องว่างที่กำหนด โดยใช้หลักการระลึกคำและการทบทวนคำมาเขียนคำจากภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณิ โสมประยูร (2539: 173) และ สรวาดิ เฟ็งศรีโคตร (2539: 25) ที่ใช้หลักการระลึกคำและเขียนทบทวนคำ การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนคำ ได้ใช้หลักการหลาย ๆ วิธีดังที่กล่าวมาข้างต้น รวมกันสร้างเป็นแบบฝึกทักษะการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา 1 คำ ประกอบด้วยแบบฝึก จำนวน 5 แบบฝึก คือ แบบฝึกเขียนคำตามแบบเขียนคำจากภาพ เขียนประสมคำ เขียนคำให้สมบูรณ์ เขียนคำหนูทำได้ เพื่อพัฒนาความสามารถทักษะการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

7. ความสามารถในการเขียนสะกดคำ

ความสามารถในการเขียนสะกดคำ ซึ่งนักภาษาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญทางภาษาได้กล่าวถึงความความสามารถในการเขียนไว้ ดังนี้

Webster (1981: 190 อ้างถึงใน มณฑาทิพย์ อัดตปัญญา โย, 2542: 11) ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำว่า การเขียนสะกดคำเป็นศิลปะหรือกลวิธีในการจัดเรียงอักษรให้เป็นคำตามแบบที่คนยอมรับ

บันลือ พุกกะวัน (2527: 30) กล่าวว่า ความสามารถในการเขียนสะกดคำเป็นการสอนให้เด็กรู้จักหลักเกณฑ์ของการเรียงลำดับตัวอักษรภายในคำหนึ่ง ๆ เพื่อจะได้ออกเสียงชัดเจนและเขียนคำได้อย่างถูกต้อง ลักษณะการเขียนคำที่ถูกต้องตามแบบนั้น ๆ วรณี โสมประยูร (2539) ได้กล่าวว่าการเขียนสะกดคำเป็นวิธีเรียงลำดับอักษรภายในคำหนึ่ง ๆ เพื่อออกเสียงให้ชัดเจนและสื่อความหมายได้ถูกต้องตามที่ผู้เขียนต้องการ (พฐู ทังแดง และ สลักจิต ตั้งสุจริตวงศ์, 2534) มีแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของความสามารถในการเขียนสะกดคำที่สอดคล้องกันสรุปได้ว่า การสะกดคำเป็นการสอนให้นักเรียนเขียนได้ถูกต้อง โดยเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด ตัวการันต์ ตามหลักเกณฑ์ของหลักภาษาและพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2545 และต้องสื่อความหมายกันได้

Jacobs (1981: 132 อ้างถึงใน มณฑาทิพย์ อัดตปัญญา โย, 2542: 23) กล่าวว่า องค์ประกอบของความสามารถในการเขียนสรุปได้ ดังนี้

1. เนื้อหา (Content) ได้แก่ ความรอบรู้ในเรื่องที่เขียน ความมีแก่นสาร การเขียนขยายใจความได้อย่างสมบูรณ์
2. การเรียบเรียงเรื่องราว (Organization) ได้แก่ การเรียบเรียงเนื้อหาได้สมเหตุสมผล มีการใช้คำหรือวลีเพื่อแสดงการเชื่อมโยงของข้อความ มีข้อความสนับสนุนความคิดนั้นได้อย่างกะทัดรัดชัดเจน
3. คำศัพท์ (Vocabulary) ได้แก่ การเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับเนื้อความนั้น ๆ โดยสามารถใช้คำได้อย่างถูกต้องตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ด้วย
4. การใช้ภาษา (Language use) ได้แก่ การใช้โครงสร้างของประโยคได้ถูกต้องและคำนึงถึงหน้าที่ของคำ
5. กลไกทางภาษา (Mechanic) ได้แก่ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการสะกดคำได้อย่างถูกต้อง

จากความหมายของการเขียนสะกดคำดังกล่าวสรุปได้ว่า ความสามารถในการเขียนสะกดคำเป็นศิลปะที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด โดยสื่อความหมายด้วยตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ มีกลวิธีในการเขียนโดยสามารถวางเรียงลำดับพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ไว้ด้วยกันให้เป็นคำ เนื้อหา

ล้านวณถ้อยคำ ประโยค โครงสร้างประโยค เครื่องหมายวรรคตอนที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของหลักภาษา สามารถสื่อความหมายเข้าใจกันได้ และมีความหมายตรงตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2545

ความสามารถทางการเขียนจึงหมายถึง ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเมื่อได้รับการฝึกเขียน หลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา แล้วนักเรียนสามารถเขียนคำที่มีตัวสะกดตรงมาตราได้ถูกต้อง โดยวางเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด ตัวกัณฑ์ ตรงตามหลักพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน และเกณฑ์การเขียนคำโดยสามารถสื่อความได้ตรงตาม ความหมายที่ต้องการ

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำ มีดังนี้

นิภาพร ปวนสุรินทร์ (2542) ได้ศึกษาวิจัยความสามารถสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ที่ได้รับการฝึกทักษะ โดยเปรียบเทียบความสามารถ ในการสะกดคำก่อนและหลังการฝึกทักษะ โดยใช้เกม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปัญญาวุฒิกิจ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 10 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง และกำหนดระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ๆ ละประมาณ 10-20 นาที รวมทั้งสิ้น 32 ครั้ง ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถสะกดคำภาษาไทย หลังจากการเรียนสะกดคำ โดยใช้เกมแตกต่างจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จรัส จินดาวงศ์ (2545) ได้ศึกษาความสามารถการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนโดยใช้เกมฝึกทักษะการเขียน สะกดคำ และการเขียนตามคำบอก ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนโดยใช้เกมฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

หรรษา บุญยสิน (2546: 68) ได้ศึกษาความสามารถทางการเขียนสะกดคำยากของนักเรียน ที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเรียนร่วม โดยใช้แบบฝึกสะกดคำ ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำยากหลังการใช้แบบฝึกสะกดคำสูงกว่าก่อน การใช้แบบฝึกสะกดคำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนีย์ แก้วของแก้ว (2549: 55) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกด ไม่ตรงมาตรา ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่ได้รับการฝึกทักษะโดยเปรียบเทียบ

ความสามารถทักษะการเขียนสะกดคำก่อนและหลังการฝึกโดยใช้แบบฝึกการประสมอักษร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนบ้านบ่อทอง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 7 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง ระยะเวลาในการทดลอง 7 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 21 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกการประสมคำ มีทักษะการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพ็ญภรณ์ เครือขอนแก่น (2550: 63) ได้ศึกษาความสามารถทางการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความสามารถทางการเขียนสะกดคำหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำสรุปได้ว่า การสอนเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นั้น ต้องใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเร้าความสนใจของนักเรียน กิจกรรมไม่ซ้ำซากจำเจ เช่น เกม แบบฝึก บทเรียนคอมพิวเตอร์ตลอดถึงวิธีการสอนของครู สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนสูงขึ้น

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก

1. ความหมายของแบบฝึก

ชัยรงค์ พรหมวงศ์ (2543) กล่าวว่า แบบฝึกปฏิบัติหมายถึง สิ่งที่นักเรียนจะต้องใช้ควบคู่ไปกับการเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกครอบคลุมกิจกรรมการเรียนที่ผู้เรียนพึงกระทำ จะแยกเป็นแต่ละหน่วยหรือรวมเป็นเล่มก็ได้

เดือนใจ ตรีเนตร (2544: 5) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะเพิ่มเติมจากเนื้อหาจนได้รับความชำนาญ และให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยมีครูเป็นผู้แนะนำ

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน 2545 (2546: 483) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกหมายถึง แบบตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545: 131) กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่า แบบฝึกเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนทำแบบฝึกมาก ๆ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้ว มาฝึกให้เกิดความเข้าใจที่กว้างขวางขึ้น

สุเทวี แก้วนิมิตต์ (2547: 37) กล่าวว่าไว้ว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัด หรือแบบเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างปัญหา ที่ครูจัดให้นักเรียนได้ฝึกตอบ ฝึกปฏิบัติเพื่อเพิ่มทักษะและประสบการณ์ในการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2548) ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่าหมายถึง กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลายและปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้

สาวิตรี สุวรรณ (2551: 35) สรุปไว้ว่า แบบฝึกเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่ครูสร้างขึ้นจากบทเรียนที่ได้สอนไปแล้ว ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ สร้างความเข้าใจ เสริมทักษะให้ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความชำนาญ เกิดทักษะบางอย่างและเป็นการทบทวนเนื้อหาต่าง ๆ ที่เรียนไปแล้ว ให้สามารถจดจำเนื้อหาต่าง ๆ ได้แม่นยำมากขึ้น

ประมง สวัสดิ์ลาภา (2552: 28) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะหมายถึง อุปกรณ์การสอนที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกทักษะผู้เรียนหลังจากเรียนเนื้อหาไปแล้ว

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น แบบฝึกทักษะหมายถึง สื่อการสอน เทคนิคการสอนชนิดหนึ่งที่ครูสร้างขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกทักษะให้แก่ผู้เรียน จะมีลักษณะเป็นแบบฝึกกิจกรรมเป็นหน่วย ๆ หรือรวมเป็นเล่มก็ได้ และควรมีกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ และแม่นยำ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและตรวจสอบความเข้าใจด้วยตนเองได้ ผู้วิจัยจึงสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตราของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีจำนวน 20 คำ ๆ ละ 5 แบบฝึก เพื่อให้นักเรียนใช้ฝึกทักษะการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา

2. ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

ในการสร้างแบบฝึกสำหรับเด็กนั้นมืองค์ประกอบหลายประการ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

ดวงเดือน อ่อนน่วม และคนอื่น ๆ (2536: 37) ยังได้เสนอแนะลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดี ดังนี้

1. แบบฝึกหัดที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ คำสั่งหรือตัวอย่างไม่ควรยาวเกินไป เพราะจะทำให้เข้าใจยาก ควรปรับให้ง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้ ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ถ้าต้องการ

2. แบบฝึกที่ดีควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึก ลงทุนน้อย ใช้ได้นานและทันสมัยอยู่เสมอ
3. ภาษาและภาพที่ใช้อยู่ในแบบฝึกควรเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน
4. แบบฝึกที่ดีควรแยกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป แต่ควรมีกิจกรรมหลายรูปแบบเพื่อเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจและไม่เบื่อหน่ายในการทำ และเพื่อฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนเกิดความชำนาญ
5. แบบฝึกที่ดีควรมีทั้งที่กำหนดคำตอบให้และแบบให้ตอบโดยเสรี การเลือกใช้คำ ข้อความ หรือรูปภาพในแบบฝึกหัด ควรเป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยและตรงกับความสนใจของนักเรียนเพื่อว่าแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้น จะได้ออกให้เกิดความเพลิดเพลินและความพอใจแก่ผู้ใช้ ซึ่งตรงกับหลักการเรียนรู้ที่ว่าเด็กมักจะเรียนรู้ได้เร็วในการกระทำที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ
6. แบบฝึกที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ให้รู้จักค้นคว้ารวบรวมสิ่งที่พบเห็นง่าย ๆ หรือที่ตนเองเคยใช้ จะทำให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น และรู้จักนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์และมองเห็นว่าสิ่งที่เขาได้ฝึกฝนนั้นมีความหมายต่อเขาตลอดไป
7. แบบฝึกที่ดีต้องมีผลตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน ฉะนั้นการจัดทำแบบฝึกหัดแต่ละเรื่องควรจัดทำให้มากพอ และมีทุกระดับตั้งแต่ง่าย ปานกลาง จนถึงระดับค่อนข้างยาก เพื่อที่ว่าทั้งเด็กเก่ง ปานกลาง และเด็กอ่อน จะทำได้ตามความสามารถทั้งนี้เพื่อให้เด็กทุกคนได้ประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึกหัด
8. แบบฝึกหัดที่ดีควรร้าความสนใจของนักเรียนตั้งแต่กิจกรรมแรกจนถึงกิจกรรมสุดท้าย
9. แบบฝึกหัดที่ดีควรได้รับการปรับปรุงควบคู่ไปกับหนังสือแบบเรียนอยู่เสมอ และควรใช้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน
10. แบบฝึกหัดที่ดีควรเป็นแบบฝึกที่สามารถประเมินและจำแนกความเจริญงอกงามของเด็กได้ง่าย

วรสุดา บุญยไวโรจน์ (2537: 37) ได้เสนอลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ 6 ประการ คือ

1. แบบฝึกที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ
2. แบบฝึกควรมีความหมายต่อผู้เรียน ตรงตามจุดมุ่งหมาย ลงทุนน้อย ใช้ได้นาน ๆ
3. ภาษาและภาพในแบบฝึกควรเหมาะสมกับวัย และพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน
4. ควรแยกแบบฝึกทักษะเป็นเรื่อง ๆ และมีกิจกรรมหลายรูปแบบ
5. แบบฝึกที่ดีควรร้าความสนใจตั้งแต่หน้าปกจนถึงหน้าสุดท้าย

6. ควรเน้นแบบฝึกทักษะที่สามารถประเมินและจำแนกความเจริญงอกงามของผู้เรียนได้ด้วย

วิลลิตน์ สุนทรโรจน์ (2545: 131–132) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่นักเรียน เรียนมาแล้ว
2. เหมาะกับระดับวัย หรือความสามารถของนักเรียน
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่นานเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ
6. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
7. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
8. สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

ลักษณะของแบบฝึกที่ดีดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีลักษณะของแบบฝึกที่ดีคือ ควรแยกฝึกเป็นเรื่อง ๆ เนื้อหาใช้ภาษาและภาพเหมาะสมกับวัย คำสั่งชัดเจนและมีตัวอย่างประกอบ กิจกรรมมีความยากง่ายหลากหลายรูปแบบสามารถตอบสนองความแตกต่างของบุคคลได้ และพัฒนาทักษะที่ต้องการ ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ได้รับความสนใจ ลงทุนน้อย ควรปรับปรุงควบคู่กับบทเรียน ใช้ได้นานคุ้มค่าทั้งในนอกห้องเรียน ใช้เวลาฝึกสั้น ๆ สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

สรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีที่สำคัญที่สุด ต้องพัฒนาทักษะที่ต้องการได้ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และต้องเป็นแบบฝึกสั้น ๆ เป็นสิ่งที่เรียนมาแล้ว มีกิจกรรมหลากหลายและเรียงลำดับจากง่ายไปยาก มีรูปภาพประกอบ ฝึกเพียงเรื่องเดียวในแบบฝึกนั้น ๆ มีกิจกรรมหลายรูปแบบ มีคำอธิบายที่ชัดเจนเข้าใจง่าย กิจกรรมสนุกสนานสร้างความสนใจของเด็ก ใช้เวลาฝึกพอเหมาะไม่ยาวนานเกินไป สามารถศึกษาทบทวนด้วยตนเองได้ คำศัพท์ที่ใช้ฝึกเป็นคำที่คุ้นเคยมีใช้บ่อย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากหลักการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำมาสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา

3. ประโยชน์ของแบบฝึก

วีระ ไทยพาณิชย์ (2528: 175) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้แบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำจริง เป็นประสบการณ์ตรงที่ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน สามารถเรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดี และนำการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์เช่นเดียวกันได้

Petty. (1963: 469-472 อ้างถึงใน สิริพร กอบแก้ว, 2543) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า

1. เป็นส่วนที่เพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระครูได้มาก เพราะแบบฝึกหัดเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบและระเบียบ
2. ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยสอนเด็กในการฝึกฝนทักษะทางการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น ดังนั้นแบบฝึกหัดจึงไม่ใช่สมุดฝึกที่ครูจะให้แก่เด็กบดทอบท หรือหน้าต่อหน้า แต่เป็นแหล่งประสบการณ์เฉพาะสำหรับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ และเป็นเครื่องมือที่มีค่าของครูที่จะสนองความต้องการรายบุคคลในชั้น
4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน
  - ลักษณะการฝึกที่ช่วยให้เกิดผลดังกล่าวนี้ ได้แก่
    - 4.1 ฝึกทันทีหลังจากที่เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ
    - 4.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
    - 4.3 เน้นเฉพาะในเรื่องที่ผิด
5. แบบฝึกที่ใช้จะเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนแต่ละครั้ง
6. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนตนเองได้ต่อไป
7. การให้เด็กทำแบบฝึกหัด ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กให้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุง แก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันเวลาที่
8. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นนอกจากที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียน จะช่วยให้เด็กฝึกฝนอย่างเต็มที่
9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อย จะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการต้องเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกหัดจากตำราเรียนหรือกระดานดำ ทำให้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ มากขึ้น

นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษ (2546: 13) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพช่วยทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการฝึกทักษะทางภาษา โดยเฉพาะการเขียนได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

สุเทวี แก้วนิมิตติ (2547: 40) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า ประโยชน์ของแบบฝึกทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น มีความเชื่อมั่น มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ นักเรียนสามารถใช้ทบทวนบทเรียนและเห็นความก้าวหน้าของตนเองด้วย ตลอดจนช่วยลดภาระการสอนของครู ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียน ทำให้นักูทราบจุดเด่นจุดด้อยของนักเรียน ได้ชัดเจนอันเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

ถวัลย์ มาศจรัส (2550: 21) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะมีประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นสื่อการเรียนรู้
2. ผู้เรียนมีสื่อไว้สำหรับฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด การวิเคราะห์ และการเขียน
3. เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550: 53-54) กล่าวสรุปไว้ว่า แบบฝึกมีประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น
2. ทำให้นักูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน
3. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลงานของตนเองได้
4. ฝึกให้เด็กทำงานตามลำพัง โดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
5. ช่วยลดภาระครู
6. ช่วย让孩子ฝึกฝนได้อย่างเต็มที่
7. ช่วยพัฒนาความแตกต่างระหว่างบุคคล
8. ช่วยเสริมทักษะให้คงทน ซึ่งมีลักษณะการฝึกดังนี้
  - 8.1 ฝึกทันทีหลังจากที่เด็กได้เรียนเรื่องนั้น ๆ
  - 8.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
  - 8.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ฝึก
9. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
10. ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเอง
11. ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน
12. ประหยัดค่าใช้จ่าย เวลา และแรงงานของครู

ฐาณิชญาณ์ เพ็งพรหม (2555: 66) ได้สรุปประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะทางภาษา เสริมทักษะทางภาษาให้คงทน สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างชัดเจน แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยครู ทำให้ลดภาระการสอนลงได้ ทำให้เห็นจุดเด่นจุดบกพร่องของนักเรียนอันเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า แบบฝึกเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดทักษะความชำนาญ เกิดความเชื่อมั่นและความเข้าใจ สามารถฝึกทักษะได้ด้วยตนเองจนประสบผลสำเร็จสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ เสริมทักษะทางภาษาได้ดี ใช้ได้นานลดภาระของครู ประหยัดเวลา อีกทั้งก่อให้เกิดกำลังใจและประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

4. ความสำคัญของแบบฝึกเสริมทักษะทางภาษาต่อการเรียนการสอนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ซึ่งจำแนกเป็น 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทักษะการฟังและทักษะการอ่านเป็นทักษะรับเข้า ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะการแสดงออกและทักษะทั้ง 4 ทักษะนี้ ในชีวิตประจำวันทุกคนต้องใช้อยู่ตลอดเวลา จึงต้องมีการฝึกฝน และเรียนรู้อยู่เสมอเพื่อให้สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องและคล่องแคล่วในการเรียนการสอน จึงจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะทั้ง 4 ด้านให้แก่ นักเรียน เพื่อให้สามารถใช้ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการสอนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ซึ่งทักษะหมายถึง ความชำนาญ คล่องแคล่ว รวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งทักษะต่าง ๆ จะเกิดได้ดีก็ต่อเมื่อได้มีการฝึกเรียนซ้ำ ๆ ย้ำทวนบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ ดังนั้น การสอนภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้ได้ดีนั้น ครูจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสทำซ้ำ ฝึกซ้ำอยู่เสมอ ๆ จนเกิดความชำนาญ สามารถฟัง พูด อ่านและเขียนได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็วและถูกต้อง และเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ใช้ฝึกทักษะได้ผลดีก็คือ “แบบฝึก” ดังนั้นการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกไว้ ดังนี้

วรรณฯ แซ่ตั้ง (2541: 19) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับวิชาทักษะภาษาไทย โดยเฉพาะการเขียนสะกดคำ เพราะจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความชำนาญ สามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง รวดเร็ว ครูสามารถสร้างแบบฝึกและเลือกใช้แบบฝึกให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนได้ โดยจะต้องให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยา และแบบฝึกควรมีหลาย ๆ แบบ มีภาพและกิจกรรมที่เร้าความสนใจของนักเรียนได้อย่างดีเพื่อให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายและมีความสนใจในการฝึกเขียนมากขึ้น

นวลนุช ศรีทองดี (2541: 29-35) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนที่ใช้ฝึกทักษะหรือสร้างความคิดรวบยอดให้แก่ นักเรียน หรือทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว แต่ต้องได้รับการฝึกหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ รูปแบบ เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกแล้วอย่างน้อยก็สามารถพัฒนาตนเองได้ดีขึ้นอย่างแน่นอน

ชยาภรณ์ พิณพาทย์ (2542: 118) กล่าวว่า แบบฝึกมีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียน ทักษะทางภาษามาก เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น สามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียน และคำศัพท์ต่าง ๆ ให้คงทน ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน ทราบความก้าวหน้าของตนเอง

สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ นำมาวัดผลการเรียนหลังจากที่เรียนแล้ว ตลอดจนสามารถทราบข้อบกพร่องของนักเรียนและนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันท่วงที ซึ่งจะมีผลทำให้ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และลดภาระได้มาก ทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศิริพร กอบแก้ว (2543: 57) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกทักษะมีประโยชน์ต่อครูและนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะแบบฝึกเป็นสื่อการสอนที่ช่วยลดภาระของครู เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากที่เรียนจบบทเรียนแต่ละครั้ง ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาของเด็กแต่ละคน ส่วนนักเรียนจะได้แก้ไขข้อบกพร่องของตนเองและจะเป็นสิ่งสำคัญในการให้นักเรียนทบทวนความรู้

นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษ (2546: 11) กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกที่ครูสามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการสอนจะช่วยให้เด็กพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ดังนั้นแบบฝึกการเขียนสะกดคำจึงมีความสำคัญในการช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้องแม่นยำ และสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน

ปริศนา พลหาญ (2549: 49) ได้กล่าวไว้ว่า แบบฝึกภาษาไทยจะทำให้นักเรียนมีทักษะในด้านภาษา ช่วยเสริมทักษะด้านภาษาและให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารและสื่อความหมายได้ตรงกัน

ในปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาไทย เน้นให้ใช้วิธีสอนแบบมุ่งเน้นประสบการณ์ทางภาษา การสอน อาศัยหนังสือเรียนเป็นสื่อ และนักเรียนต้องค้นคว้าหาอ่านหนังสือเพิ่มเติม และเรียนรู้คำจากหนังสือเรียนนั้น ๆ ครูจำเป็นต้องใช้แบบฝึกหลาย ๆ แบบ ทั้งฝึกอ่าน ฝึกเขียน ฝึกพูด ฝึกฟัง เพื่อพัฒนาและฝึกทักษะทางภาษาให้กับนักเรียน แบบฝึกจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอีกอย่างหนึ่ง ที่ช่วยในการฝึกฝนทักษะทางภาษาได้ ทั้งยังช่วยให้ทักษะทางภาษานั้นคงทน ดังที่บุญเกื้อ ควรรหาเวช (2542: 43) ได้กล่าวไว้ว่า แบบฝึกมีไว้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยให้เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน นอกจากนี้ยังมีผลงานของนักวิจัยหลายท่านที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของแบบฝึกที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาไทย ว่าสามารถช่วยเสริมทักษะการเรียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. หลักการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนคำเพื่อใช้ในการสอนนั้น ต้องใช้หลักการทางจิตวิทยาการเรียนรู้อย่างช่วย เพื่อให้แบบฝึกที่สร้างขึ้นนั้นมีความสมบูรณ์เหมาะที่จะนำไปใช้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดและต้องการให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ดังนั้นผู้สร้างแบบฝึกทักษะการเขียนจึงต้องอาศัยหลักทางจิตวิทยา

การเรียนรู้และทฤษฎีที่เป็นแนวคิดพื้นฐานของการสร้างแบบฝึกเพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจ
คำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างของนักเรียน ดังนี้

ธอร์นไคด์ (Thorndike 1976, 81 อ้างถึงใน วัฒนา เสนนอก, 2550: 38) ได้ตั้งกฎการเรียนรู้
3 ข้อ ซึ่งนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียน ได้แก่

1. กฎแห่งผล (Law of Effect) หมายถึง การที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ ถ้าได้รับผล
ที่พึงพอใจก็จะเกิดผลดีต่อการเรียนรู้ทำให้อยากเรียนรู้ต่อไปอีก แต่ถ้าไม่ได้รับผลที่พึงพอใจก็จะไม่
อยากเรียนรู้หรือเบื่อหน่ายและเป็นผลเสียต่อการเรียนรู้ อาจทำให้ผู้กระทำเลิกการกระทำสิ่งนั้นได้
การนำกฎแห่งผลที่พอใจมาใช้ ครูควรส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจจากการฝึก การรู้จักผู้เรียนอย่างแท้จริง
ว่าใครมีความสามารถ ความสนใจเพียงใดแค่ไหน แล้วพยายามจัดการเรียนการสอนรวมถึงการมอบหมายงาน
ที่มีความยากง่ายเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้สึกรักดี และสามารถทำได้สำเร็จในงานที่ตนได้รับ
ความมอบหมาย ก็จะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจที่จะฝึกมากขึ้น

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) คือ การที่ได้มีโอกาสกระทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ใน
พฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะทำให้พฤติกรรมนั้นเกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งการฝึกหัดที่มีการควบคุมที่ดี
จะส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มั่นคงและคงทนถาวร แบ่งเป็น 2 กฎ คือ

2.1 กฎแห่งการใช้ (Law of Use) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้วมีการกระทำหรือ
นำสิ่งเรียนรู้นั้นไปใช้บ่อย ๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มั่นคงถาวร

2.2 กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disuse) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้วไม่ได้
กระทำบ่อย ๆ หรือไม่ได้ใช้เลย ย่อมทำให้ค่อย ๆ ลบเลือนไปในที่สุด หรือเกิดการลืมจนไม่เรียนรู้อีกเลย

3. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) แบ่งเป็น 3 ข้อย่อย คือ

3.1 ถ้าบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำมีหลักการว่า เมื่อบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำจะเกิด
ความพอใจ

3.2 ถ้าบุคคลพร้อมแล้วไม่ได้กระทำมีหลักการว่า เมื่อบุคคลพร้อมแล้วไม่ได้กระทำ
ก็ย่อมเกิดความรำคาญใจ

3.3 ถ้าบุคคลไม่พร้อมแล้วถูกบังคับให้กระทำมีหลักการว่า เมื่อบุคคลไม่พร้อมแต่
ถูกบังคับให้กระทำ จะเกิดความรำคาญใจ

จากหลักจิตวิทยาในการสร้างและใช้แบบฝึกนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความแตกต่าง
ระหว่างบุคคลในการสร้างและการใช้ต้องเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนและควรเป็น
แบบฝึกที่ให้นักเรียนได้ลงมือกระทำแล้วประสบผลสำเร็จในแบบฝึกนั้น ๆ หลังจากนั้นก็เสริมแรง
เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและเกิดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีกฎแห่งการเรียนรู้
ของธอร์นไคด์ 3 ข้อ คือ กฎแห่งผล กฎแห่งการฝึกหัด กฎแห่งความพร้อมร่วมกับแนวคิดหลักจิตวิทยา

ของสกินเนอร์ ในการสร้างแบบฝึกทักษะ โดยอาศัยหลักการวางเงื่อนไขให้ปฏิบัติ กระบวนการเสริมแรง การให้แรงเสริมทันทีทันใด ซึ่งสอดคล้องกับแบบฝึกทักษะการเขียนคำ 1 คำ นักเรียนได้ฝึกเขียนคำถึง 5 แบบฝึก และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของฮัลล์ (Hull's Systematic Behavior Theory) ซึ่งกล่าวว่า การเรียนรู้เกิดจากการเสริมแรง โดยเฉพาะการเสริมแรงในการให้รางวัลเพื่อให้เกิดการลดแรงขับ หรือลดความต้องการลง ทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ นำหลักการทั้งหมดข้างต้นมารวมกันเพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา เพื่อใช้ฝึกทักษะการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

6. หลักการและวิธีการสร้างแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึกให้สมบูรณ์และเหมาะสมสำหรับนำไปใช้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นั้น มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด และต้องการให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ดังนั้นผู้สร้างแบบฝึกทักษะการเขียนคำจึงต้องอาศัยหลักทางจิตวิทยาการเรียนรู้ และทฤษฎีที่เป็นแนวคิดพื้นฐานของการสร้างแบบฝึก เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและคำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างของนักเรียน มีผู้ศึกษาไว้ ดังนี้

พรรณี ชูทัย (2528: 162-163) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกที่ดีควรคำนึงถึงหลักการสร้างดังนี้

1. ความใกล้ชิด การใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองที่เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน จะสร้างความพอใจแก่นักเรียน ดังนั้นควรให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่ต่อเนื่องกัน

2. การฝึกหัด โดยให้นักเรียนทำกิจกรรมซ้ำ ๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่แม่นยำ ใช้กับการเขียนได้ดี เพราะภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้การเขียนเพิ่มพูนขึ้น

3. การจูงใจ โดยการนำเข้าสู่บทเรียน มีการตั้งคำถาม หรือเริ่มฝึกจากแบบฝึกที่ง่ายและสั้น ๆ ไปสู่เรื่องที่ยาว ๆ ยากและซับซ้อนขึ้น ควรใช้แบบฝึกที่มีเรื่องหลายรสเพื่อสร้างความสนใจ ให้เกิดความอยากเรียนมากขึ้น

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2537: 412-413) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดทำแบบฝึกทักษะไว้ว่า

1. ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก และลำดับชั้นของการเรียน เด็กแรกเรียนยังมีประสบการณ์น้อย แบบฝึกทักษะจะต้องอาศัยรูปแบบที่น่าสนใจ สีสวยงาม จูงใจเด็กและเป็นไปตามลำดับความยากง่ายเพื่อให้เด็กมีแรงจูงใจ มีกำลังใจทำ

2. ให้มีจุดมุ่งหมายว่า มุ่งจะฝึกในด้านใด แล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ครูต้องจัดทำไว้ล่วงหน้าเสมอ

3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน ถ้าสามารถแยกตามความสามารถแล้วจัดทำแบบฝึกเพื่อส่งเสริมนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ยิ่งดี

4. ในแบบฝึกหัดต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจ ถ้าเด็กยังอ่านหนังสือไม่ออก ครูต้องชี้แจงด้วยคำพูดที่ใช้ภาษาง่าย ๆ ให้นักเรียนสามารถทำตามคำสั่งได้

5. แบบฝึกหัดต้องมีความถูกต้อง ครูจะต้องพิจารณาดูให้ถี่ถ้วนอย่าให้มีข้อผิดพลาดได้

6. การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดแต่ละครั้ง ต้องให้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็ก

7. ควรมีแบบฝึกหลาย ๆ แบบ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและส่งเสริมให้เกิดความคิด

ผดุง อารยะวิญญู (2544: 1-2) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก พอสรุปได้ดังนี้

1. แบบฝึกควรมีหลายแบบเพื่อให้นักเรียนจะได้ไม่เบื่อ

2. ควรเป็นแบบฝึกสั้น ๆ

3. ควรให้ฝึกในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

4. ควรมีการประเมินผลและควรประเมินในขณะที่ฝึก เพื่อดูว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่

5. แบบฝึกต้องสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก และลำดับชั้นการเรียนรู้

6. แบบฝึกควรมีจุดมุ่งหมายแน่นอนว่าจะฝึกในด้านใด แล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย

ที่วางไว้

7. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ถ้าสามารถแยกตามความสามารถ และจัดทำแบบฝึกเพื่อเสริมนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ยิ่งดี

8. ในแบบฝึกต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ

9. เนื้อหาในแต่ละแบบฝึกต้องให้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของนักเรียน

Harless (1970 อ้างถึงใน สมศรี อุดลยรัตนพันธุ์, 2546: 45) ได้ให้คำแนะนำว่า การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะควรใช้หลักจิตวิทยา ดังนี้

1. เราให้นักเรียนเกิดความสนใจ โดยการให้แบบฝึกหัดเสริมทักษะหลาย ๆ ชนิด

2. ให้นักเรียนมีโอกาสตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการแสดงออกทางความสามารถและความเข้าใจลงในแบบฝึก

3. ให้นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้จากบทเรียนมาตอบในแบบฝึกเสริมทักษะให้ตรงเป้าหมายให้มากที่สุด

4. นักเรียนได้มีโอกาสสนองตอบต่อสิ่งเร้าด้วยการแสดงออกทางความสามารถและความเข้าใจลงในแบบฝึก

จะเห็นได้ว่าหลักสำคัญในการสร้างแบบฝึกต้องสร้างให้เหมาะสมกับวัย พัฒนาการของเด็ก ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน แบบฝึกแต่ละชุดเรียงลำดับตามความยากง่ายและต้องกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับหลักจิตวิทยา มีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ มีความถูกต้อง เหมาะสมกับเวลาและเสริมทักษะการเรียนรู้ได้จริง

พรทิพภา แก่นเรือง (2552: 1) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกไว้ ดังต่อไปนี้

1. ใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กแต่ละวัย เช่น แบบฝึกสำหรับเด็กเล็กหรือระดับอนุบาล และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เน้นภาพมากกว่าคำ เด็กวัย 9-11 ขวบ จะสนใจเรื่องราวเนื้อหาสาระประเภทสารคดี เรื่องราวจากตำรา ตำนาน คำบอกเล่ามากกว่านิทาน วัย 11-16 ปี ชอบอ่านเรื่องยาว ๆ ต้องเน้นเนื้อหาสาระมากกว่ารูปภาพ เป็นต้น
2. ใช้สำนวนภาษาง่าย ๆ โดยเฉพาะคำสั่งต้องกระชับและชัดเจน ไม่ใช่ศัพท์ยากเกินไป
3. ให้ความหมายต่อชีวิต หมายถึง แบบฝึกนั้นมียุทธประสงค์ที่ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนฝึกเพื่ออะไร ให้ข้อคิดคติธรรมอะไรแฝงอยู่
4. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุก ปกติหนังสือเรียนมักจะสร้างความจำเจ ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายได้ง่าย ดังนั้นแบบฝึกจะต้องแตกต่างไปจากหนังสือเรียนหรือแบบฝึกหัดในหนังสือเรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้คิดได้เร็วและสนุก โดยมีเกมหรือมีกิจกรรมหลากหลาย
5. ปลุกความสนใจด้วยรูปภาพและรูปแบบที่แปลก และแตกต่างจากที่ผู้เรียนเคยเห็น
6. เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน แบบฝึกที่ดีไม่ควรมากเกินไปทำให้ผู้เรียนเบื่อและไม่สนใจ และไม่ควรมีกิจกรรมซ้ำ ๆ
7. อาจศึกษาด้วยตนเองตามคำฟัง

จากข้อคิดของนักการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะมีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับว่ามีประโยชน์ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูควรสร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียน เพื่อจะช่วยให้ นักเรียนได้บรรลุจุดประสงค์ และฝึกให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้นนอกเวลาเรียน ทั้งยังช่วยย้ำความเข้าใจ และเกิดความชำนาญ ความแม่นยำ สามารถนำหลักการเป็นพื้นฐานในการเรียนขั้นสูงต่อไป

จากข้อสรุปดังกล่าวผู้วิจัยนำหลักการสร้างแบบฝึกทักษะมาใช้เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะ การเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา สอดคล้องตามหลักการสร้างแบบฝึกที่ใช้ หลักการฝึกหัด หลักการจูงใจ ฝึกจากง่ายไปหายาก สร้างแบบฝึกสั้น ๆ ง่าย ๆ มีหลายแบบ มีคำชี้แจงสั้น ๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจสามารถประเมินผลขณะฝึก สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กและคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล มีภาพประกอบ มีความถูกต้องสามารถทำซ้ำได้ มีคำแนะนำในการทำกิจกรรมที่มีความชัดเจน แบบฝึกมีเล่มเฉลยเฉพาะให้นักเรียนได้ตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง (พรรณี ชูทัย,

2528. รัชณี ศรีไพรวรรณ, 2537. ผดุง อารยะวิญญู, 2544. และพรทิพภา แก่นเรือง, 2552) จากหลักการดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงนำมาสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ ที่มีตัวสะกดตรงมาตรา ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จำนวน 5 แบบฝึก ดังนี้

1. เขียนคำตามแบบ
2. เขียนคำจากภาพ
3. เขียนประสมคำ
4. เขียนคำให้สมบูรณ์
5. เขียนคำหนูทำได้

7. กระบวนการใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียน

ในการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนนิลาภรณ์ ธรรมวิเศษ (2546: 15) กล่าวว่า ครูควรปฏิบัติตามขั้นตอนการใช้ต่อไปนี้

1. ครูควรชี้แจงรายละเอียดการใช้แบบฝึก และข้อตกลงให้นักเรียนเข้าใจก่อนเรียน
2. ขั้นตอนให้ความรู้ ครูควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจทีละน้อย อย่างช้า ๆ และคอยสังเกต

ความสนใจความพร้อมของนักเรียนขณะสอน

3. ขณะนักเรียนทำแบบฝึกทักษะ ครูคอยสังเกตและให้การเสริมแรงเป็นระยะ
4. เมื่อนักเรียนทำงานเสร็จครูตรวจและรายงานความก้าวหน้าให้นักเรียนทราบทันที
5. ขณะตรวจแบบฝึกเมื่อพบว่านักเรียนทำผิดหรือไม่เข้าใจ ครูควรอธิบายเพิ่มเติมใหม่ให้เข้าใจยิ่งขึ้นและให้ทำแบบฝึกอีกครั้ง

การศึกษาขั้นตอนและวางแผนในการใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอน จะช่วยให้การนำแบบฝึกทักษะไปใช้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก

หรรษา บุญนายีน (2546: 68) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนสะกดคำยากของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนสะกดคำโดยใช้แบบฝึกสะกดคำ ผลการศึกษาพบว่า หลังทดลองนักเรียนสามารถเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ นักเรียนมีความสามารถทางการเขียนสะกดคำยากดีขึ้น

กัญญา สุวลักษณ์ (2549: 55) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากการสอนโดยใช้เกมและแบบฝึก ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึก มีการพัฒนาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยหลังได้รับการสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กัญญา ชีดวง (2550: 52) ทำการวิจัยเรื่องแบบฝึกทักษะพัฒนาการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาคาบเส้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับคาบเส้นก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกัน คือคะแนนก่อนการทดลอง ได้คะแนนร้อยละ 30 และหลังการทดลองได้คะแนนร้อยละ 85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

อัมพา ปัญญาคำ (2550: 73) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกทักษะการคูณโดยใช้การวิเคราะห์งานสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมขณะทำแบบฝึกทักษะเปลี่ยนแปลงในทางดีขึ้นคือ มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดน้อยลงอยู่ในระดับน้อยมาก และความสามารถในการคูณหลังการใช้แบบฝึกทักษะ การคูณสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกทักษะ

มุกิตา แก้วคำแสน (2553: 115) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการอ่านและการเขียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลคะแนนด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียน

Mc Peake (1979, 199-A อ้างถึงใน พรทิพย์ สองภักดี, 2550: 39) ได้ศึกษาผลการเรียนจากแบบฝึกอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่เริ่มศึกษาถึงความสามารถในการอ่าน และเพศที่มีต่อความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประถมศึกษา ที่เมือง Scituate และ Massachusetts จำนวน 129 คน พบว่าทุกกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำสูงขึ้น ยกเว้นนักเรียนชายในกลุ่มที่มีความบกพร่องด้านการอ่าน และพบว่าแบบฝึกช่วยปรับปรุงความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนทุกคน แต่ระยะเวลา 2 สัปดาห์ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ในการสะกดคำใหม่ที่ยังไม่ได้อ่าน และคะแนนนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้การอ่านยังมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเขียนสะกดคำกล่าวคือ นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงจะได้คะแนนในการสะกดคำสูงด้วยและพบว่าเวลาที่ใช้สำหรับการศึกษาสะกดคำวันละ 20 นาที มีประโยชน์ที่จะทำให้นักเรียนสะกดคำได้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเขียนสะกดคำโดยใช้แบบฝึกทักษะพอสรุปได้ว่า การใช้แบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้น การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนภาษาไทย เพราะเป็นวิชาที่ต้องใช้ฝึกทักษะ โดยเฉพาะทักษะการเขียนสะกดคำ หากได้รับการฝึกถูกวิธีจะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียน ทำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะมีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับว่ามีประโยชน์และจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูควรสร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนได้บรรลุจุดประสงค์ และนักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะทักษะการเขียน ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากทั้งยังช่วยย้ำความเข้าใจ และเกิดความชำนาญ ความแม่นยำ สามารถนำหลักการที่ได้เป็นพื้นฐานในการเรียนขั้นสูงต่อไป

